

Wie is het slachtoffer?

Kenmerken van de doelgroep van het
Schadefonds Geweldsmisdrijven en strategieën
voor een beter doelgroepbereik

Ilse van Leiden
Lieselot Scholten
Henk Ferwerda

Beke *reeks*

Wie is het slachtoffer?

Wie is het slachtoffer?

**Kenmerken van de doelgroep van het
Schadefonds Geweldsmisdrijven en strategieën
voor een beter doelgroepbereik**

Ilse van Leiden
Lieselot Scholten
Henk Ferwerda

Beke // *reeks*

In opdracht van

Schadefonds Geweldsmisdrijven

Met medewerking van

Manon Hardeman en Donald Jager

Omslagontwerp en opmaak

Marcel Grotens

Drukwerk

Russell print

ISBN

978-94-92255-18-1

Wie is het slachtoffer?

Kenmerken van de doelgroep van het Schadefonds Geweldsmisdrijven en strategieën voor een beter doelgroepbereik

Ilse van Leiden, Lieselot Scholten en Henk Ferwerda

Inhoud

	Voorwoord	7
1	Introductie	9
1.1	Het Schadefonds Geweldsmisdrijven	9
1.2	Naar een beter doelgroepbereik	13
1.3	Leeswijzer	17
2	Profiel van de bereikte doelgroep	19
2.1	De slachtoffers	19
2.2	De misdrijven	20
2.3	Het letsel	22
2.4	De schadevergoeding	23
2.5	Resumé	26
3	Profiel van de potentiële doelgroep	29
3.1	De slachtoffers	29
3.2	De misdrijven	30
3.3	Het letsel	33
3.4	De schadevergoeding	34
3.5	Het doelgroepbereik	37
3.6	Resumé	41
4	Lessen voor een beter doelgroepbereik	45
4.1	Inzichten op basis van data	45
4.2	Inzichten vanuit het perspectief van slachtoffers	47
4.3	Inzichten vanuit het perspectief van professionals	52
4.4	Slotbeschouwing	55
	Geraadpleegde bronnen	57

Bijlagen

1	Achtergrondkenmerken GfK Panel	61
2	Vragenlijst landelijke survey	63
3	Script interviews slachtoffers	73
4	Deelnemers lessensessie	77
5	Tabellen en figuren bij hoofdstuk 3	78
6	Landelijke spreiding	81

Voorwoord

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven bestaat anno 2016 40 jaar. In die periode hebben meer dan 100.000 slachtoffers de weg naar het Schadefonds weten te vinden. Dat zijn heel veel slachtoffers maar nog lang niet alle slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven die recht hebben op een financiële tegemoetkoming wegens geleden schade. De doelgroep van het Schadefonds wordt met andere woorden nog niet volledig bereikt. Slachtoffers kennen het Schadefonds niet of maken er om bepaalde redenen geen gebruik van. In 2008 en 2009 is onderzoek gedaan naar de doelgroep van het Schadefonds. Het Schadefonds zou slechts een derde van de doelgroep bereiken. Onbekendheid met het Schadefonds zou volgens eerder onderzoek de oorzaak zijn.

Om een actueel beeld te krijgen van de doelgroep die niet wordt bereikt, maar bovenal om strategieën te vinden voor een beter doelgroepbereik hebben we op verzoek van het Schadefonds een nieuw onderzoek uitgevoerd. Voor de uitvoering van dit onderzoek hebben we een beroep gedaan op een aantal personen en organisaties. Ten eerste willen we Corinne Kalter en Aafke Pleket van het Schadefonds bedanken voor het begeleiden van het onderzoek. Rob van der Horst danken we voor het aanleveren van het analysebestand inzake de aanvragen bij het Schadefonds. Daarnaast willen we onderzoeksbureau GfK, in het bijzonder Stephan Dijcks en Karen Blommers, hartelijk danken voor de prettige samenwerking bij de uitvoering van de landelijke survey onder het GfK Panel. De deelnemers aan de lessensessie zijn we erkentelijk voor hun constructieve bijdrage aan het uitdenken van strategieën om de doelgroep in de toekomst beter te bereiken. Dat zijn Gerdjan Hoekendijk (ministerie van Veiligheid & Justitie), Sjaak Essers (ministerie van Veiligheid & Justitie, pensionado), Marleen van Fessem (Openbaar Ministerie), Erik Lanting (Openbaar Ministerie), Walter Weynschenck (Nationale Politie), Miriam Sessink (Slachtofferhulp Nederland), Tanja van Mazijk (Hogeschool Utrecht) en Marion Uitslag (Hogeschool Utrecht).

Ten slotte, maar niet in de laatste plaats, bedanken wij de 46 slachtoffers die we hebben mogen interviewen. Hun openheid en het delen van hun ervaringen hebben veel inzicht gegeven in de wensen en behoeften van slachtoffers vanuit het perspectief van de doelgroep zelf.

We hopen dat met de lessen die uit het onderzoek te leren zijn meer slachtoffers de weg naar het Schadefonds weten te vinden.

Ilse van Leiden, Lieselot Scholten en Henk Ferwerda
Bureau Beke

1 Introductie

Jaarlijks worden rond de 100.000 gewelds- en zedenmisdrijven in Nederland geregistreerd.¹ Hieronder vallen bijvoorbeeld misdrijven als mishandeling, stalking en belaging, seksuele misdrijven en misdrijven tegen het leven. Dergelijke misdrijven kunnen een grote en langdurige impact hebben op slachtoffers en nabestaanden van slachtoffers. Zij kunnen ernstig psychisch en/of lichamelijk letsel ondervinden ten gevolge van het misdrijf.

1.1 Het Schadefonds Geweldsmisdrijven

Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw is er meer erkenning voor het onrecht dat slachtoffers wordt aangedaan en de schade die zij daarbij lijden. In 1975 is daarom de Wet schadefonds geweldsmisdrijven in het leven geroepen.² Een jaar later, in 1976, is als zelfstandig onderdeel van het ministerie van Veiligheid en Justitie het Schadefonds Geweldsmisdrijven opgericht. Dit fonds wordt gefinancierd door voornoemd ministerie. Het Schadefonds biedt slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven de mogelijkheid tot een financiële tegemoetkoming voor het ernstige lichamelijke en psychische letsel dat zij hebben opgelopen c.q. het onrecht dat hen is aangedaan. Op die manier draagt het Schadefonds bij aan het herstel van vertrouwen.³ Zowel slachtoffers als nabestaanden van slachtoffers kunnen een aanvraag bij het Schadefonds indienen.

Het Schadefonds bestaat thans veertig jaar en de teller van behandelde aanvragen staat op bijna 125.000. Waar in de beginjaren rond de tweehonderd aanvragen per jaar werden behandeld en aanvragers gemiddeld twee jaar moesten wachten op een beslissing, ligt het aantal aanvragen tegenwoordig rond de 7.000 per jaar en wordt er naar gestreefd binnen zestien weken een beslissing te nemen. Niet elke aanvraag resulteert in een vergoeding; de laatste jaren wordt ongeveer zeventig procent van de aanvragen gehonoreerd. Het totaal uitgekeerde bedrag ligt op jaarbasis

om en nabij de 13 miljoen euro.⁴ Dit komt neer op een gemiddelde financiële vergoeding van ruim 3.100 euro per toekenning.⁵

Criteria

Om in aanmerking te komen voor een vergoeding van het Schadefonds moet men ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen als gevolg van een opzettelijk geweldsmisdrijf. Voorbeelden hiervan zijn een gebroken been, een ontsierend litteken of een posttraumatisch stresssyndroom als gevolg van bijvoorbeeld lichamelijke mishandeling, diefstal met geweld, bedreiging met geweld of een wapen of verkrachting. Bovendien moet het misdrijf in Nederland gepleegd zijn⁶, mag het slachtoffer geen aandeel hebben in het geweldsmisdrijf en mag het misdrijf niet langer dan tien jaar geleden hebben plaatsgevonden.⁷

De eenmalige tegemoetkoming van het Schadefonds wordt alleen uitgegeven als de schade niet op een andere manier vergoed wordt, bijvoorbeeld door de verzekeringsmaatschappij of door de dader. De vergoeding kan gezien worden als ‘smartengeld’ voor het letsel en bijvoorbeeld de medische kosten die men heeft gemaakt, maar ook als compensatie voor het verlies van inkomsten (arbeidsongeschiktheid).

De voornaamste taak van het Schadefonds is het behandelen van aanvragen op basis van de ‘reguliere procedure’, zoals hierboven is toegelicht. Daarnaast voert het Schadefonds tijdelijk nog drie andere regelingen uit. Het betreft de ‘subsidie-regeling overvallen’⁸ en twee financiële regelingen voor slachtoffers van seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen.^{9,10,11} Het doel van de eerste tijdelijke beleidsregel is om via een subsidie te stimuleren dat bewoners en bedrijven preventieve maatregelen nemen om te voorkomen dat zij opnieuw slachtoffer worden van een overval. Met een dergelijke regeling wordt de aanbeveling in het ‘Actieprogramma Ketenaanpak Overvalcriminaliteit’ verwezenlijkt.¹² De twee regelingen aangaande seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen bieden een financiële tegemoetkoming aan slachtoffers van seksueel misbruik in het verleden, die voor de geleden schade niemand kunnen of willen aanspreken en/of het instituut c.q. pleeggezin niet verantwoordelijk kunnen/durven stellen. Het slachtofferschap staat daarbij centraal. Naast de behandeling van voornoemde procedures neemt het Schadefonds ook deel aan overleggen met ketenpartners zoals Slachtofferhulp Nederland, de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie en lotgenotenorganisaties.¹³

Bereik van de doelgroep

Onderzoek leert dat het doel van het Schadefonds ruimschoots wordt bereikt: door een financiële tegemoetkoming voelen slachtoffers zich erkend in hun slachtofferschap, ervaren zij gerechtigheid en emotionele steun en de tegemoetkoming draagt bij aan verlichting van de pijn en de verwerking van het misdrijf (Mulder, 2009).

Met die wetenschap lijkt het zaak dat alle slachtoffers en nabestaanden die recht hebben op een financiële schadevergoeding door het Schadefonds de kans moeten krijgen daarvan gebruik te maken.

Ondanks dat het Schadefonds 40 jaar bestaat, weet nog niet elk slachtoffer de weg naar het Schadefonds te vinden. Eerder onderzoek wijst uit dat het Schadefonds een vijfde van de werkelijke doelgroep bereikt (Hoogeveen & Van Burik, 2008). Recenter, in 2014, wordt geschat dat een derde van de doelgroep wordt bereikt.¹⁴

De belangrijkste oorzaak voor het beperkte doelgroepbereik is dat het bestaan van het Schadefonds onvoldoende bekend is. In reactie op die wetenschap heeft het Schadefonds in de afgelopen jaren geïnvesteerd in verbetering van de communicatietrajecten en de samenwerking met partners in het veld zoals Slachtofferhulp Nederland, Nationale Politie, Openbaar Ministerie, advocatuur en lotgenotenverenigingen. Zo is in 2014 het aantal communicatiemomenten met partijen uit het veld verdubbeld ten opzichte van 2013.¹⁵ Bovendien is men meer burgergericht gaan werken. Dit houdt in dat slachtoffers, indien gewenst, kort na het indienen van een aanvraag telefonisch worden geïnformeerd over de wijze van behandeling van de aanvraag en wat zij kunnen verwachten. Het slachtoffer krijgt ruimte om zijn ervaringen toe te lichten. Daarnaast wordt na het nemen van de beslissing die ook telefonisch toegelicht.

Positieve ontwikkelingen in bekendheid van het Schadefonds Geweldsmisdrijven

De ambitie om meer slachtoffers te bereiken heeft in 2015 tot positieve resultaten geleid: in dat jaar is een record aantal aanvragen behandeld. Het gaat om 7.423 aanvragen en een totaal uitgekeerd bedrag van 16,5 miljoen euro. De piek is onder andere te verklaren doordat het Schadefonds Geweldsmisdrijven heeft geïnvesteerd in samenwerking met Slachtofferhulp Nederland. Aldaar zijn schadefondsspecialisten opgeleid welke helpen bij de aanvraag van (schade)vergoedingen.¹⁶

Naast de verbeterde communicatie met ketenpartners van afgelopen jaren heeft het Schadefonds zelf ook communicatiemethoden ten behoeve van de eigen bekendheid ingezet. Het Schadefonds geeft aan door middel van informatiefolders en brochures (zoals te vinden op de website www.schadefonds.nl) slachtoffers te informeren. Slachtoffers worden bereikt via ketenpartners als Slachtofferhulp Nederland, de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie (slachtofferloketten). Aan deze partners wordt het promotiemateriaal toegezonden. Slachtofferhulp Nederland heeft bovendien aanvraagformulieren voor een financiële vergoeding tot haar beschikking. Daarnaast geeft het Schadefonds aan de sociale media (Twitter, Facebook¹⁷

en LinkedIn¹⁸) te gebruiken om ketenpartners op de hoogte te stellen van ontwikkelingen. Omdat deze berichten ook interessant zijn voor slachtoffers zelf hopen zij hen ook via deze weg te kunnen bereiken. Via YouTube worden promotiefilms met algemene informatie en filmpjes met informatie over jaarverslagen gedeeld. Deze zijn tevens te vinden op de website van het Schadefonds.

Het Schadefonds geeft aan regelmatig voorlichting te geven aan ketenpartners waaronder Slachtofferhulp Nederland maar ook aan schadefondsspecialisten, rechtsbijstandverleners en advocaten. Verder sluiten ze geregeld aan bij lotgenotendagen of andere dagen met betrekking tot (specifieke groepen) slachtoffers om voorlichting te geven over het Schadefonds.

Beschouwing

Uit eigen research in het kader van onderhavig onderzoek blijkt het Schadefonds inderdaad breed in te zetten als het gaat om het informeren van slachtoffers en het bevorderen van de bekendheid. Zo wordt de website (www.schadefonds.nl) als eerste gevonden bij zoektermen als ‘slachtoffer geweldsmisdrijf’ en ‘vergoeding misdrijf’ en is er naast de brochures een nieuwsbrief die eens in de zes weken verstuurd wordt.¹⁹

Het Schadefonds verwijst op de website naar diverse andere instanties waaronder de Rijksoverheid, Slachtofferwijzer, Slachtofferhulp Nederland, de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie. Op de websites van deze instellingen kan men bovendien ook worden doorverwezen naar het Schadefonds. Overigens blijkt een dergelijke verwijzing niet altijd even duidelijk omdat er meerdere organisaties zijn die gericht zijn op slachtofferschap of schadevergoeding. Denk aan de voornoemde instanties maar ook aan Slachtoffer in Beeld, Slachtofferloket, Slachtoffer Informatiepunt Schadevergoedingsmaatregelen, letselschade.pagina.nl, het ministerie van Veiligheid & Justitie en het Juridisch Loket. Bovendien zijn er verschillende informatiefolders in omloop: enerzijds van het Schadefonds zelf, anderzijds vanuit bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie met daarin verwijzingen naar het Schadefonds. Naast de verscheidenheid van informatie zijn er verschillende aanvraagformulieren (voor het slachtoffer, voor nabestaanden, in het Nederlands, Engels en Duits). Een opmerkelijkheid bij het aanvraagformulier van het Schadefonds is dat wanneer men hulp wil bij het invullen men wordt verwezen naar Slachtofferhulp Nederland. Dit komt mogelijk niet ten goede aan de duidelijkheid van de verschillende instanties en de relatie die zij met elkaar hebben. Tot slot is het Schadefonds bezig met ontwikkelingen om in de toekomst makkelijker een aanvraag in te kunnen indienen. Zo is er – ten tijde van het schrijven van deze rapportage – een pilot gaande met een digitaal klantportaal. Via dit portaal kunnen slachtoffers digitaal een aanvraag inzenden.²⁰

1.2 Naar een beter doelgroepbereik

Voorname investeringen van het Schadefonds – maar ook de vergrote aandacht voor de versterking van de positie van slachtoffers in meer algemene zin – hebben het Schadefonds de afgelopen jaren meer bekendheid gegeven. Het Schadefonds heeft echter het idee nog niet de totale doelgroep te bereiken. Om die reden wil het Schadefonds meer inzicht in de omvang en kenmerken van de groep slachtoffers die het wel bereikt maar ook in de groep die niet wordt bereikt. Met die kennis kunnen gerichte strategieën worden ontwikkeld om de doelgroep beter te bereiken. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de bevindingen uit het onderzoek naar de doelgroep van het Schadefonds. Allereerst worden de vraagstelling en onderzoeksvragen geschetst, daarna worden de onderzoeksmethoden beschreven en de tenslotte staat in de leeswijzer de opbouw van het verdere rapport vermeld.

Vraagstelling en onderzoeksvragen

De vraagstelling van het onderzoek luidt als volgt:

Wat zijn de kenmerken en omvang van de doelgroep van het Schadefonds Geweldsmisdrijven die wel en niet wordt bereikt en op welke wijze kan het bereik van de doelgroep verbeterd worden?

Het onderzoek richt zich niet alleen op het verkrijgen van inzicht in de doelgroep maar ook op het verkrijgen van nader inzicht in de redenen waarom een deel van de doelgroep (nog) niet wordt bereikt. Door ook inzicht in het laatste te verwerven kunnen er aan het Schadefonds concrete handreikingen worden gegeven voor een beter bereik van de doelgroep en eventuele andere verbeterpunten. De concrete onderzoeksvragen vallen uiteen in de hiernavolgende vier kernvragen.

1. Hoe groot is de doelgroep van het Schadefonds?
2. Welke slachtoffers dienen een succesvolle aanvraag in bij het Schadefonds?
 - 2a. Wat zijn de persoons- en delictkenmerken van deze groep?
 - 2b. Met welke hulpverleners en ketenpartners hebben zij contact (gehad) na het misdrijf?
 - 2c. Hoe zijn zij op de hoogte geraakt van het bestaan van het Schadefonds?
3. Welke slachtoffers dienen geen aanvraag in bij het Schadefonds?
 - 3a. Wat zijn de persoons- en delictkenmerken van deze groep?

- 3b. Met welke hulpverleners en ketenpartners hebben zij contact (gehad) na het misdrijf?
- 3c. Zijn zij op de hoogte van het bestaan van het Schadefonds en zo ja op welke wijze?
- 4. Op welke wijze kan het bereik van de doelgroep van het Schadefonds verbeterd worden?
 - 4a. Welke ketenpartners kunnen helpen bij het vergroten van het doelgroepbereik?
 - 4b. Welke communicatiemiddelen kunnen helpen bij het vergroten van het doelgroepbereik?
 - 4c. Welke andere verbeterpunten zijn er om de doelgroep beter te bereiken (procedures)?

Onder de doelgroep van het Schadefonds worden de slachtoffers verstaan die daadwerkelijk in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming van het Schadefonds. Nabestaanden van slachtoffers van geweldsmisdrijven worden in het onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Onderzoeksmethoden

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, zijn verschillende onderzoeksactiviteiten uitgevoerd. Dat betreft een data-analyse op bestaande data van het Schadefonds, een landelijke survey, verdiepende interviews met slachtoffers en een lessensessie.

Data-analyse Schadefonds Geweldsmisdrijven

De beschikbare gegevens van het Schadefonds bieden een actueel beeld van de groep slachtoffers die door het Schadefonds bereikt wordt. We hebben een analyse uitgevoerd over de (nieuwe) aanvragen door slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven voor een financiële schadevergoeding bij het Schadefonds in het jaar 2014 (N=4.361).²¹ De gegevens zijn afkomstig uit het registratiesysteem Oases. De gegevens bieden inzicht in de kenmerken van slachtoffers (achtergrond, misdrijf, letsel) en het verloop van de aanvraagprocedure. Nabestaanden van slachtoffers zijn conform het verzoek van het Schadefonds buiten de analyse gehouden.

Landelijke survey

Om het Schadefonds nader inzicht te kunnen geven in de redenen en argumenten van geweldsslachtoffers om al dan niet een beroep te doen op een financiële tegemoetkoming door het Schadefonds zijn actief nieuwe data gegenereerd. Er is een landelijke survey gehouden onder slachtoffers van gewelds- en/of zedenmisdrijven om op die manier zicht te krijgen op de landelijke situatie omtrent de bekendheid

van het Schadefonds. Als platform voor de online survey is gebruik gemaakt van het GfK Panel.²² In bijlage 1 staan enkele achtergrondkenmerken van het panel.

GfK Panel

GfK is een marktonderzoeksbureau en beheert – ten tijde van dit onderzoek – een panel van bijna 110.000 burgers. Dit panel is een afspiegeling van de Nederlandse bevolking en kan benaderd worden met allerlei vragen.

Allereerst is een voorscreening gehouden op het GfK Panel door aan alle panelleden (N=109.179) de vraag voor te leggen of zij in de afgelopen drie jaar slachtoffer zijn geweest van een gewelds- en/of zedenmisdrijf met als antwoordcategorieën: ‘nee’, ‘ja’ en ‘wil ik niet zeggen’. In totaal hebben 66.386 panelleden de screeningsvraag beantwoord, een respons van 60,8 procent. De panelleden die de vraag met ‘ja’ hebben beantwoord, behoren in potentie tot de doelgroep van het Schadefonds. Dat zijn 1.287 personen ofwel 1,9 procent van de respondenten.

Screeningsvraag GfK Panel

Bent u in de afgelopen 3 jaar slachtoffer geweest van een gewelds- of zedenmisdrijf?

Nee	64.709	97,5%
Ja	1.287	1,9%
Wil ik niet zeggen	390	0,6%
Totaal	66.386	100%

Aan de potentiële doelgroep (de 1.287 respondenten) is vervolgens een online vragenlijst voorgelegd in de periode van 6 tot en met 20 juni 2016. De vragen hebben betrekking op de aard van het misdrijf waarvan men slachtoffer is geworden, de gevolgen van het misdrijf, de stappen die na het misdrijf zijn genomen (richting politie, hulpverlening en andere instanties) en de bekendheid en rol van het Schadefonds in het geheel. In bijlage 2 is de vragenlijst opgenomen. In totaal hebben 850 respondenten de vragenlijst ingevuld. Na een kwaliteitscontrole blijven daarvan 847 respondenten over, een respons van 65,8 procent. De gemiddelde invultijd voor de vragenlijst bedraagt 4,6 minuten. Er is een analyse uitgevoerd op de antwoorden en kenmerken van de respondenten.

Verdiepende interviews

In het vragenlijstonderzoek dat is gehouden onder het GfK Panel is aan de respondenten gevraagd of zij door de onderzoekers benaderd mochten worden voor aanvullende vragen. De reden hiervoor is dat op die manier nader inzicht verkregen kan worden in de wijze waarop het Schadefonds de potentiële doelgroep het beste kan bereiken. Het streven was te komen tot circa 50 interviews. Er is geen beloning voor deelname aan de interviews gegeven.

In totaal hebben 174 respondenten aangegeven open te staan voor een verdiepend interview (20,5%). Van deze groep zijn de contactgegevens van 75 respondenten opgevraagd bij GfK. Hierin zijn bewust de respondenten meegenomen die hebben aangegeven al eens een aanvraag bij het Schadefonds te hebben gedaan (N=16). De reden daarvoor is dat uitgerekend die respondenten op basis van hun ervaringen inzichten kunnen verschaffen in strategieën voor het bereiken van de doelgroep. De overige 59 respondenten zijn random toegevoegd om tot een lijst van 75 personen te komen. Deze respondenten zijn door de onderzoekers per email benaderd om te komen tot een afspraak voor een kort telefonisch interview. Bij het uitblijven van een reactie is eenmalig een reminder per email gestuurd. Uiteindelijk is met 46 van deze respondenten een verdiepend telefonisch interview gehouden.²³ Deze 46 slachtoffers vormen geen representatieve groep voor slachtoffers van gewelds- of zedenmisdrijven. Het grootste deel van de respondenten bestaat uit vrouwen, een vijfde van de respondenten is man. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 49 jaar.

Ter voorbereiding op de interviews hebben de onderzoekers kennis genomen van de antwoorden van de betreffende respondent op de vragen in de vragenlijst. Op die manier konden antwoorden worden getoetst en verdiept. Vooraf is een script gemaakt dat is geaccordeerd door GfK.²⁴ Met de respondenten is gesproken over de fase na het misdrijf. Hen zijn vragen voorgelegd over de contacten die zij met instanties en professionals hebben gehad, zoals de politie en de hulpverlening, eventuele schadevergoedingstrajecten die zij hebben bewandeld, hun ervaringen daarmee en de bekendheid van het Schadefonds. Daarnaast is gevraagd naar hun visie op de mogelijkheden om de doelgroep van het Schadefonds beter te bereiken. Over het misdrijf zelf is door de onderzoekers niet gesproken tenzij de respondent daarover zelf vertelde. Elk gesprek kende zijn eigen dynamiek. De duur van de interviews was gemiddeld een kwartier, variërend van 10 minuten tot in een uitzonderlijk geval 1,5 uur.

Lessensessie

De resultaten uit de data-analyse van de gegevens van het Schadefonds, de landelijke survey en de verdiepende interviews zijn gepresenteerd in een zogenaamde 'lessensessie'. Aan deze lessensessie namen professionals uit verschillende betrokken

organisaties deel. Dat betreft het Schadefonds Geweldsmisdrijven, Slachtofferhulp Nederland, de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie en het ministerie van Veiligheid & Justitie. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen met de deelnemers van de lessensessie. Met de lessensessie werd beoogd de verschillende partijen vanuit hun eigen perspectief te laten reflecteren op de bevindingen en het gezamenlijk voortborduren op kansen voor een beter doelgroepbereik. De reactie en input van de verschillende professionals aan tafel hebben ideeën en strategieën opgeleverd die in de toekomst nader kunnen worden onderzocht en geconcretiseerd.

1.3 Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken gaan we allereerst in op de bevindingen zoals verkregen uit de analyses op de data van het Schadefonds (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het landelijke survey en de verdiepende interviews met slachtoffers besproken. In het daaropvolgende hoofdstuk 4 gaan we nader in op de lessen die uit het onderzoek te leren zijn voor een beter bereik van de doelgroep. Daarvoor vormen de interviews met de slachtoffers en de lessensessie met professionals naast de resultaten uit de landelijke survey en data-analyse de basis.

Eindnoten

1. Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek, <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83363NED&D1=0&D2=41-43,46,54-57&D3=0&D4=5-10&VW=T>, verkregen op 23 augustus 2016.
2. Bron: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0002979/2016-07-01>, verkregen op 23 augustus 2016.
3. Bron: www.schadefonds.nl.
4. Bron: Jaarverslag Schadefonds Geweldsmisdrijven (2015), www.schadefonds.nl.
5. Berekend door het totaal uitgekeerde bedrag te delen door het aantal toewijzingen in dat jaar. 2012 kent een gemiddelde van 2.921 euro, 2013 een gemiddelde van 2.883 euro, 2014 een gemiddelde van 3.281 euro en 2015 een gemiddelde van 3.385 euro. Vergoedingen variëren tussen de 1.000 en 35.0000 euro.
6. Of aan boord van een Nederlands schip of vliegtuig. Indien men na 1 januari 2006 slachtoffer in het buitenland (EU land) is geworden, kan wel een aanvraag worden gedaan. Het Schadefonds regelt de afhandeling dan met het schadefonds in het betreffende land.
7. Voor nabestaanden geldt de tien jaartermijn vanaf de dag van het overlijden van het slachtoffer. Misdrijven die ouder zijn dan tien jaar beoordeelt het Schadefonds coulant. Een aanvraag mag geen betrekking hebben op een misdrijf dat voor 1 januari 1973 heeft plaatsgevonden.
8. Actief vanaf 26 april 2010 en reeds verlengd tot en met 31 december 2018.
9. Deze regelingen gelden voor slachtoffers welke tussen 1 januari 1945 en 31 december 2012 seksueel misbruikt zijn en die ten tijde van het misbruik minderjarig waren.
10. In het verleden was er ook een tijdelijke tegemoetkoming 'schade openlijk geweld' (2013), als reactie op de rellen in Haren in september 2012.
11. Dit zijn het 'Statuut voor de buitengerechtelijke afhandeling van civiele vorderingen tot schadevergoeding in verband met seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen' (het Statuut) en de 'Tijdelijke

regeling Tegemoetkoming seksueel misbruik (de Tijdelijke regeling). Deze regelingen kennen verschillende voorwaarden en uitkeringsbedragen. Bron: www.schadefonds.nl

12. Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-26793.html>, verkregen op 24 augustus 2016.
13. Bron: www.schadefonds.nl.
14. Bron: Jaarverslag Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2014 (Youtube).
15. Bron: Jaarverslagen Schadefonds Geweldsmisdrijven (2013 en 2014).
16. Bron: Jaarverslag Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2015 (infographic en YouTube).
17. Op 2 september 2016 heeft de Facebookpagina van het Schadefonds 206 likes.
18. Op 2 september 2016 heeft de pagina op LinkedIn 899 volgers.
19. De website van het Schadefonds leert ons dat eens in de zes weken in 2016 niet gehaald wordt (of niet alle nieuwsbrieven staan online). In de praktijk verschijnen de nieuwsbrieven om de zes tot acht weken afhankelijk van de beschikbaarheid van nieuwswaardige feiten.
20. Bron: Jaarverslag Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2015 (YouTube).
21. Het totaal aantal primaire aanvragen in 2014 is 6.726. Dit is inclusief verrekeningen en aanvullende aanvragen op lopende casus. Deze zijn buiten de analyse gehouden. Daarnaast zijn de aanvragen door nabestaanden van slachtoffers niet meegenomen in de analyse.
22. GfK staat voor Growth of Knowledge.
23. Omdat de interviews in de zomerperiode zijn gehouden, was een aantal mensen slecht bereikbaar. Daarnaast wilden sommige respondenten niet meewerken omdat er geen vergoeding tegenover stond.
24. In bijlage 3 is het belscript opgenomen.

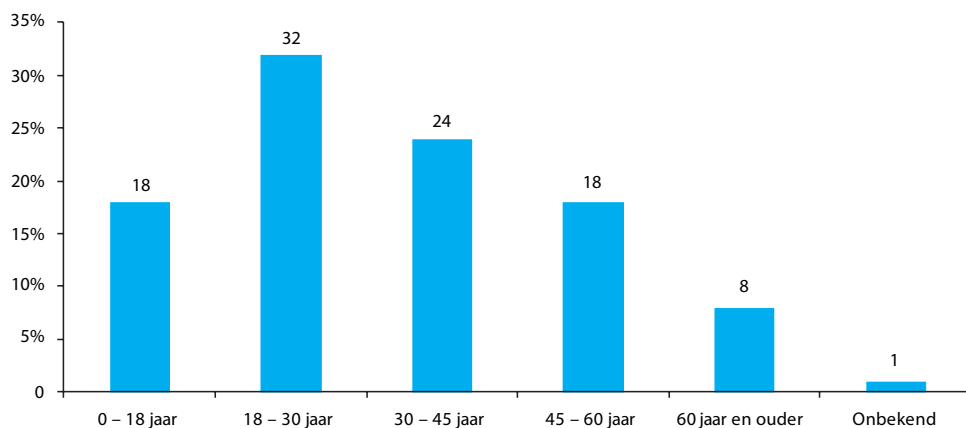
2 Profiel van de bereikte doelgroep

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven registreert alle aanvragen. Om meer zicht te krijgen op de huidige doelgroep van het Schadefonds en het verloop van de aanvraagprocedure is een analyse uitgevoerd over de data uit 2014 op basis van het systeem Oases. In dat jaar is ruim vierduizend keer (N=4.361) een aanvraag voor een financiële schadevergoeding door gewelds- en zedenslachtoffers bij het Schadefonds ingediend.¹ In dit hoofdstuk schetsen we allereerst de kenmerken van de aanvragers, de misdrijven waarvan zij slachtoffer zijn geworden en het eventuele letsel dat zij daarbij hebben opgelopen. Daarna gaan we in op de periodes waarbinnen de aanvragen zijn gedaan en de beoordelingen van die aanvragen. Op basis van verdiepende analyses beschrijven we of er bepaalde factoren van invloed zijn op de aanvragen en de beslissingen.²

2.1 De slachtoffers

Er blijken iets meer mannen dan vrouwen een aanvraag bij het Schadefonds te hebben gedaan in 2014. De 4.361 aanvragen in dat jaar zijn voor 53 procent afkomstig van aanvragers van het mannelijke geslacht en voor 47 procent van aanvragers van het vrouwelijke geslacht. De leeftijd van de aanvragers ten tijde van het misdrijf dat ten grondslag ligt aan de aanvraag varieert van 0 tot en met 95 jaar.³ De gemiddelde leeftijd ten tijde van het misdrijf is 33 jaar.⁴ Ongeveer een derde van de aanvragen is afkomstig van personen tussen de 18 en 30 jaar, een kwart van 30- tot 45-jarigen en iets minder dan een vijfde van personen tussen de 45 en 60 jaar. Een klein deel van de aanvragen heeft betrekking op zestigplussers. Bijna een op de vijf aanvragen betreft minderjarige slachtoffers, waaronder enkele kinderen (5%, n=195) jonger dan tien jaar.

Figuur 2.1 – Leeftijd ten tijde van het misdrijf (N=4.361)⁵

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

2.2 De misdrijven

De aanvragen die bij het Schadefonds zijn gedaan, hebben betrekking op een eerder gepleegd misdrijf. Het gros van de aanvragen in 2014 heeft betrekking op een misdrijf dat ook in 2014 is gepleegd (40%). Bijna een derde (32%) heeft betrekking op een misdrijf uit 2013 en ongeveer een tiende (11%) heeft betrekking op 2012. Geconcludeerd kan worden dat de meeste aanvragen in 2014 betrekking hebben op ‘recente misdrijven’. Een op de tien aanvragen volgt op een misdrijf dat langere tijd geleden, voor 2011, is gepleegd. Het oudste misdrijf naar aanleiding waarvan in 2014 een aanvraag tot schadevergoeding is gedaan, dateert uit 1964.

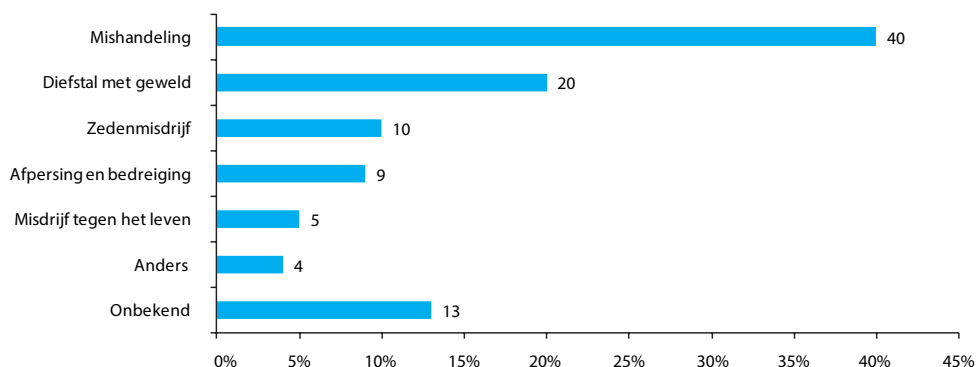
Tabel 2.1 – Jaar waarin het misdrijf is gepleegd (N=4.361)

Jaar	N	%
2014	1.749	40%
2013	1.408	32%
2012	472	11%
2011	288	7%
2010	73	2%
2000-2010	193	4%
Voor 2000	156	4%
Onbekend	22	1%
Totaal	4.361	100%

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Gekeken naar het type misdrijf naar aanleiding waarvan een aanvraag is gedaan, blijken vier op de tien betrekking te hebben op een mishandeling.⁶ Twee op de tien gaan over diefstal met geweld en één op de tien over een zedenmisdrijf.⁷ Minder dan tien procent van de zaken gaat over afpersing of bedreiging⁸ (9%), misdrijven tegen het leven⁹ (5%) of over andere misdrijven zoals mensenhandel, gijzeling, vrijheidsberoving, belaging, brand/ontploffing/overstroming of (ambts)dwang. Bij één op de acht aanvragen is het op basis van de beschikbare data onbekend om wat voor type misdrijf het gaat.

Figuur 2.2 – Type misdrijf waarop de aanvraag betrekking heeft (N=4.361)

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Wanneer we verder inzoomen op de achtergrondkenmerken van personen die een aanvraag hebben gedaan in relatie tot het type misdrijf, blijkt dat mannen (significant) vaker slachtoffer zijn van mishandeling dan vrouwen. Hetzelfde geldt voor misdrijven tegen het leven. Vrouwen zijn daarentegen significant vaker slachtoffer van een zedenmisdrijf dan mannen. Gekeken naar de leeftijden zijn jongeren (tot 18 jaar) die een aanvraag bij het Schadefonds doen in absolute zin voornamelijk slachtoffer van een zedenmisdrijf en op de tweede plaats van mishandeling. De groep 18 tot 60 jaar is voornamelijk slachtoffer van mishandeling en de zestigplussers vooral van diefstal met geweld.¹⁰

Van vrijwel alle misdrijven (96%) naar aanleiding waarvan een aanvraag tot schadevergoeding is gedaan, is aangifte bij de politie gedaan. Wat betreft het soort misdrijf vormen alleen zedenmisdrijven een uitzondering bij het doen van aangifte: bij 'slechts' 85 procent van de zedenmisdrijven wordt aangifte gedaan.

De periode tussen misdrijf en het doen van aangifte bedraagt bijna vier maanden (3,8 maanden).^{11/12} De data van het Schadefonds laten zien dat van ruim drie kwart (78%) van de misdrijven waarvoor een aanvraag is ingediend, binnen een maand na het misdrijf aangifte wordt gedaan.

In vier procent van de zaken duurt het tussen een maand en een half jaar voordat er aangifte wordt gedaan en in vijf procent volgt de aangifte na een half jaar. Soms (3%) zit er meer dan twee jaar tussen het misdrijf en de aangifte. In het resterende deel (13%) van de zaken is het onbekend hoeveel tijd er tussen het misdrijf en de aangifte zit.¹³

Tabel 2.2 – Periode tussen misdrijf en het doen van aangifte (N=4.361)

Periode	N	%
Minder dan 1 maand	3.386	78%
1 t/m 6 maanden	185	4%
7 t/m 12 maanden	63	1%
1 t/m 2 jaar	29	1%
Meer dan 2 jaar	128	3%
Onbekend	573	13%
Totaal	4.361	100%

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Uit verdiepende analyses blijkt dat mannen significant vaker dan vrouwen korte tijd na het misdrijf (binnen één maand) aangifte doen. Hetzelfde geldt voor volwassenen ten opzichte van jongeren.

Ook wat betreft het type misdrijf zijn er significante verschillen. De periode tussen misdrijf en aangifte bij zedenmisdrijven duurt met een gemiddelde van bijna dertig maanden langer dan de periodes bij de andere misdrijven. Een mogelijke verklaring hiervoor is de kennelijk hoge drempel tot het doen van aangifte na een zedenmisdrijf (Stomp, 2014) en de afweging tussen de kosten (schaamte, angst voor represailles, de relatie met de persoonlijke levenssfeer) en baten (economische tegemoetkoming) van het doen van aangifte (Tolsma, 2011).

2.3 Het letsel

Als gevolg van het misdrijf kunnen slachtoffers letsel oplopen. Van de totaal ruim vierduizend aanvragers heeft zeventig procent opgegeven lichamelijk dan wel psychisch letsel te hebben opgelopen. In de helft van de zaken is sprake van zowel psychisch als lichamelijk letsel. In zestien procent van het totaal aantal zaken gaat het om enkel psychisch letsel, bij vier procent gaat het om enkel lichamelijk letsel. In de overige dertig procent van de zaken is geen sprake van letsel.¹⁴

Tabel 2.3 – Letsel ten gevolge van het misdrijf (N=4.361)

Type letsel	N	%
Zowel psychisch als lichamelijk letsel	2.196	50%
Alleen psychisch letsel	701	16%
Alleen lichamelijk letsel	172	4%
Geen letsel	1.292	30%
Totaal	4.361	100%

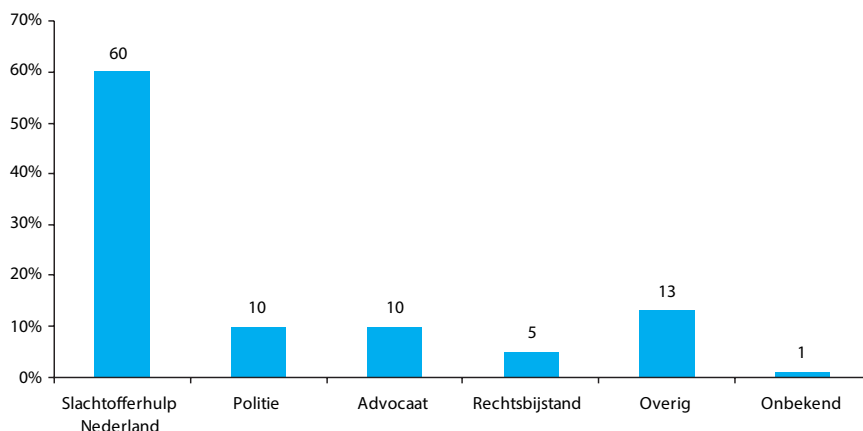
Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Wanneer het letsel wordt uitgesplitst naar type misdrijf blijken er geen significante verschillen te zijn. Kortom: er kan niet gesteld worden dat bij een bepaald type misdrijf een grotere kans is op psychisch en/of lichamelijk letsel. Hetzelfde geldt voor de relatie tussen letsel en het doen van aangifte bij de politie.

2.4 De schadevergoeding

Slachtoffers van misdrijven kunnen via verschillende kanalen bij het Schadefonds terecht komen. Zes op de tien aanvragers zijn via Slachtofferhulp Nederland doorverwezen naar het Schadefonds. Eén op de tien is door een advocaat en eveneens één op de tien door de politie op het Schadefonds geattendeerd. Vijf procent van de aanvragers is met het Schadefonds in contact gekomen via de rechtsbijstand en dertien procent komt via een andere weg bij Schadefonds terecht.¹⁵ Tot slot is het bij één procent van de zaken onbekend via welk kanaal men is verwezen.

Figuur 2.3 – Verwijzende organisaties (N=4.361)

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

De gemiddelde periode tussen het misdrijf en het doen van een aanvraag bij het Schadefonds bedraagt ongeveer twee jaar (24,2 maanden).¹⁶ Circa de helft van de aanvragen (49%) wordt binnen een half jaar na het misdrijf ingediend en de andere helft (51%) wordt na langer dan een half jaar ingediend. In een op de vijf gevallen (20%) volgt de aanvraag meer dan twee jaar na het misdrijf. Minder dan tien procent van de aanvragen wordt binnen een maand na het misdrijf ingediend. In één procent van de zaken is onbekend hoeveel tijd er tussen het misdrijf en de aanvraag bij het Schadefonds zit.¹⁷

Tabel 2.4 – Periode tussen misdrijf en aanvraag bij het Schadefonds (N=4.361)

Periode	N	%
Minder dan 1 maand	362	8%
1 t/m 6 maanden	1.775	41%
7 t/m 12 maanden	739	17%
1 t/m 2 jaar	603	14%
Meer dan 2 jaar	853	20%
Onbekend	29	1%
Totaal	4.361	100%

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Eerder zagen we dat slachtoffers van zedenmisdrijven vergeleken met andere misdrijven het langste wachten met het doen van aangifte. Bij zedenmisdrijven duurt het dan met een gemiddelde van bijna negentig maanden (89,6 maanden) ook het langst voordat er een aanvraag bij het Schadefonds wordt ingediend. Het al dan niet hebben van letsel heeft geen invloed op de periode waarbinnen een aanvraag wordt gedaan.

De gemiddelde duur tussen de aanvraag en de beslissing door het Schadefonds bedraagt tweeënhalve maand.¹⁸ Op het merendeel van de aanvragen die in 2014 bij het Schadefonds zijn gedaan, volgt in datzelfde jaar een beslissing (71%). Over een op de zes zaken (16%) is in de eerste maanden van 2015 beslist. Van de overige aanvragen (13%) zijn het moment en de aard van de beslissing onbekend.¹⁹

De periode waarbinnen het Schadefonds besluit tot het al dan niet toekennen of afwijzen van aanvragen varieert tussen de één en twaalf maanden na de aanvraag. Bij een kwart van de aanvragen (24%) wordt in een periode van minder dan een maand na de aanvraag een beslissing genomen en bij eveneens een kwart bedraagt deze periode tussen de één en twee maanden.

Bij de overige aanvragen (38%) laat de beslissing drie maanden of langer op zich wachten. Het Schadefonds heeft bij zes procent van de zaken meer dan een half jaar nodig (met een maximum van een jaar) om tot een beslissing te komen.

Voor veertien procent van de zaken is de periode tussen aanvraag en beslissing onbekend omdat de beslissingsdatum ontbreekt.²⁰

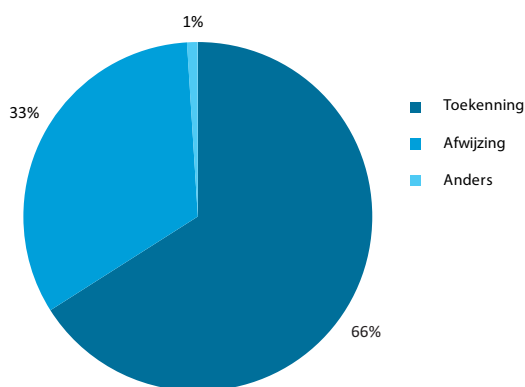
Tabel 2.5 – Periode tussen aanvraag bij het Schadefonds en beslissing door het Schadefonds (N=4.361)

Periode	N	%
Minder dan 1 maand	1.065	24%
1-2 maanden	1.071	25%
3-4 maanden	758	17%
5-6 maanden	635	15%
Meer 6 maanden	244	6%
Onbekend	588	14%
Totaal	4.361	100%

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Van de 3.772 aanvragen waarover de beslissing bekend is, blijkt tweederde toegekend door het Schadefonds. Een derde van de aanvragen wordt afgewezen. Dan resten er nog enkele aanvragen (n=40) die niet meer meegerekend worden omdat deze door het Schadefonds buiten behandeling zijn gesteld, ingetrokken zijn of onterecht zijn aangemaakt.

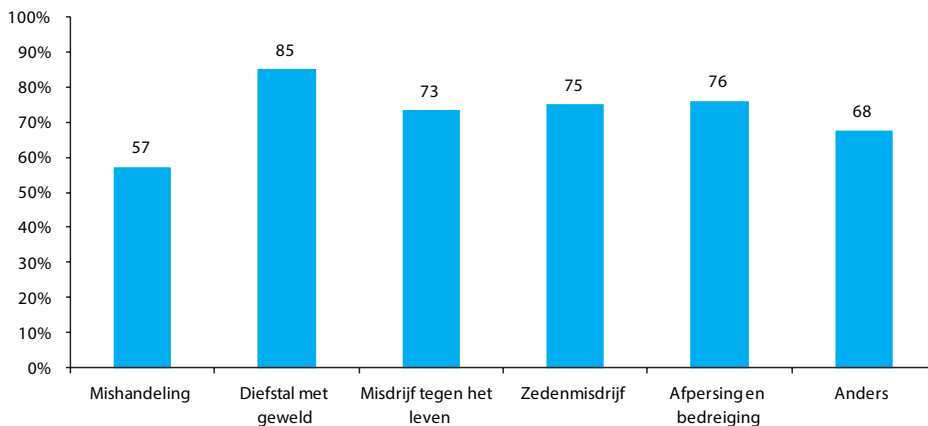
Figuur 2.4 – Beoordelingen van de aanvragen (N=3.772)

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Nadere analyse leert dat een aanvraag relatief gezien het vaakst wordt toegekend bij aanvragen die handelen om diefstal met geweld en het minst vaak bij aanvragen omtrent mishandeling.

Figuur 2.5 – Toekenning van de aanvragen naar type misdrijf (N=3.400)²¹

Bron: Schadefonds Geweldsmisdrijven

Wanneer een aanvraag wordt toegekend door het Schadefonds blijkt niet altijd sprake te zijn van letsel. Bij 71 procent van de toegekende aanvragen is sprake van psychisch en/of lichamelijk letsel, bij de overige 29 procent is geen sprake van letsel. Er zijn geen significante verschillen als het gaat om het al dan niet hebben van letsel en het toekennen van een aanvraag. Met andere woorden: aanvragen waarin niet is aangegeven dat er sprake is van letsel worden niet minder vaak toegekend dan aanvragen waarbij wel is aangegeven dat letsel aan de orde is.

Met betrekking tot de verwijzende organisatie blijkt dat aanvragen via Slachtofferhulp Nederland significant vaker worden toegekend dan aanvragen die via de rechtsbijstand zijn ingediend (68 procent tegenover 56 procent). Daarnaast worden aanvragen die via de politie of een advocaat lopen ook relatief vaak toegekend (beide 65 procent). Tot slot blijkt dat wanneer er meer dan twee jaar tussen het misdrijf en de aanvraag zit, aanvragen significant iets vaker worden afgewezen dan toegekend.

2.5 Resumé

De data van het Schadefonds bieden zicht op de doelgroep die reeds door het Schadefonds is bereikt. De gemiddelde leeftijd van de aanvragers is 33 jaar en het betreft iets meer mannen dan vrouwen. De meeste aanvragen hebben betrekking op een schadevergoeding naar aanleiding van slachtofferschap van een mishandeling (40%), diefstal met geweld (20%) en in mindere mate een zedenmisdrijf (10%). Meestal (70%) is er sprake van psychisch en/of lichamelijk letsel ten gevolge van het misdrijf.

De meeste aanvragers (96%) hebben aangifte bij de politie gedaan, gemiddeld na een periode van bijna vier maanden. Bij zedenmisdriften is de tijd tussen misdrijf en aangifte met gemiddeld tweeënhalf jaar vele malen langer. De aanvraag voor schadevergoeding bij het Schadefonds wordt gemiddeld ruim twee maanden na het misdrijf ingediend. Bij de zedenslachtoffers gaat hier gemiddeld ruim zeven jaar overheen.

De belangrijkste verwijzende instantie naar het Schadefonds is Slachtofferhulp Nederland (60%). Daarnaast komen de aanvragers bij het Schadefonds terecht via de politie (10%) of de advocatuur (10%).

De beslissing van het Schadefonds volgt gemiddeld tweeënhalve maand na de aanvraag. Twee derde van de aanvragen wordt toegekend. Het al dan niet hebben van letsel blijkt geen invloed op de beoordeling van de aanvraag te hebben; ook slachtoffers zonder letsel ontvangen een toekenning van de schadevergoeding.

Eindnoten

1. Aanvragen van nabestaanden en aanvullingen op aanvragen en verrekeringen zijn niet meegenomen.
2. Alleen significante verschillen worden vermeld ($P \leq 0,05$).
3. Als het slachtoffer een kind betreft, vult de verzorger de aanvraag in.
4. De mediaan is 30, de modus 22 en de standaard deviatie 17,2.
5. Door het afronden van percentages kunnen totalen afwijken van 100 procent.
6. Onder mishandeling vallen zowel (poging tot) eenvoudige als zware mishandeling, al dan niet met voorbedachten rade en openlijk geweld tegen een persoon. In 83 procent van de zaken gaat het om een eenvoudige mishandeling en in zeventien procent van de zaken om zware mishandeling.
7. Het betreft aanranding van de eerbaarheid, gemeenschap of ontucht (met iemand beneden de 12 dan wel 16 jaar of een wilsonbekwame), en (poging tot) verkrachting of aanranding.
8. Hieronder valt ook afdreiging.
9. Hieronder vallen (poging tot) moord en doodslag.
10. Het betreft hier absolute aantallen binnen de leeftijdscategorieën. Omdat het hier personen betreft die een aanvraag bij het Schadefonds hebben gedaan, kan niet gezegd worden dat deze uitspraken gelden voor de Nederlandse bevolking.
11. Bij het berekenen van het aantal maanden (bijvoorbeeld tussen misdrijf en aangifte) is uitgegaan van volle maanden. Een periode van een maand en tien dagen wordt bijvoorbeeld als één maand gerekend. Gemiddelden liggen dan lager.
12. De mediaan en modus zijn allebei 0. De standaarddeviatie is 24,1 en de range loopt van 0 tot en met 477 maanden.
13. Dit komt doordat in tien procent van de zaken geen datum is opgegeven voor het misdrijf of het doen van aangifte, bijvoorbeeld omdat er geen aangifte is gedaan. In drie procent van de zaken is er eerder aangifte gedaan dan dat het misdrijf is gepleegd. De reden van deze gebreken is onbekend.
14. Op basis van de verkregen data is niet te zeggen waarom in deze zaken een aanvraag is gedaan voor een schadevergoeding.
15. Op basis van de verkregen data van Schadefonds is niet te herleiden wat onder de categorie 'overig' valt.

16. De mediaan is 7 maand en de modus is 1 maand. De standaarddeviatie bedraagt 60,3 en de range loopt van 0 tot en met 607 maanden (omgerekend 50 jaar).
17. De reden hiervoor is dat er of geen datum van het misdrijf bekend is, of de aanvraag eerder wordt gedaan dan het misdrijf heeft plaatsgevonden.
18. De mediaan is 2 maanden en de modus is 0. De standaarddeviatie is 2,5 en de range is 0 tot en met 12 maanden.
19. Zie voetnoot 17.
20. De reden hiervoor is dat het Schadefonds na februari 2015 gebruikt maakt van een ander registratiesysteem. Een koppeling tussen het 'nieuwe' en 'oude' systeem is niet mogelijk.
21. De N valt hier lager uit omdat niet voor elke aanvraag een beslissing is. Daarnaast is niet bij elke aanvraag bekend om wat voor type misdrijf het gaat (zie figuur 2.2).

3 Profiel van de potentiële doelgroep

Om inzicht te krijgen in de wijze waarop de doelgroep die nog niet bereikt wordt in de toekomst wel bereikt zou kunnen worden, is een landelijke survey uitgezet bij het panel van marktonderzoeksbureau GfK (hierna het GfK Panel). Om daarvoor de juiste groep mensen te benaderen – slachtoffers van een gewelds- of zedenmisdrijf – is een voorscreening gehouden op het totale GfK Panel bestaande uit ruim 100.000 burgers. Uiteindelijk bleek 1,9 procent van de respondenten uit de voorscreening tot de doelgroep te behoren. Aan deze respondenten is een vragenlijst voorgelegd met vragen over het slachtofferschap en het traject daarna.¹ In totaal hebben 847 respondenten een volledige vragenlijst ingevuld. Met 46 respondenten die aan de survey hebben meegewerkt, is een verdiepend interview gevoerd over het traject dat zij hebben bewandeld na het misdrijf en hun ervaringen daarmee. In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten uit de survey en illustreren deze met informatie verkregen uit de interviews met slachtoffers.

We gaan allereerst in op de achtergrondkenmerken van de respondenten. Vervolgens wordt beschreven om welke misdrijven het gaat, wat de gevolgen voor het slachtoffer zijn geweest en welke vervolgstappen slachtoffers hebben ondernomen en welke contacten zij daarbij hebben gehad. Tot slot wordt geschetst in hoeverre men een schadevergoeding heeft aangevraagd, of men bekend is met het Schadefonds Geweldsmisdrijven en wat de argumenten zijn om al dan niet gebruik te maken van de mogelijkheid tot schadevergoeding. Daarbij worden verschillen benoemd tussen de respondenten die het Schadefonds kennen en zij die het niet kennen.

3.1 De slachtoffers

In deze paragraaf wordt het profiel geschetst van de respondenten aan de hand van enkele kenmerken die inzicht kunnen bieden in het doelgroepbereik en mogelijkheden voor de toekomst.

Achtergrondkenmerken

Van de 847 respondenten die de afgelopen drie jaar één of meerdere keren slachtoffer zijn geworden van een gewelds- of zedenmisdrijf is 59 procent vrouw en 41 procent man. De leeftijden variëren tussen de 14 en 83 jaar met een gemiddelde van 45 jaar.² Bijna negen op de tien (87%) slachtoffers zijn autochtoon, 13 procent kan gekenmerkt worden als allochtoon.³ Wat betreft de opleiding is meer dan de helft (54%) gemiddeld opgeleid, een kwart is hoog opgeleid en twee op de tien zijn laag opgeleid. Bijna de helft van de respondenten heeft een laag inkomen (onder modaal, 47%), ruim een derde verdient bovenmodaal (37%) en één op de zes (17%) verdient modaal.⁴

Mediagedrag

Dieper ingezoomd op de gedragskenmerken van de slachtoffers blijkt dat 99 procent minimaal één uur per week besteedt aan internet. Gemiddeld gaat het om 18 uur per week.⁵ Dit kan zowel thuis, op het werk als elders zijn. Mensen besteden voornamelijk tijd aan e-mailen (door 97% genoemd), online bankieren (93%), specifieke informatie opzoeken (85%), het raadplegen van nieuwssites (80%), online producten kopen (76%), nieuwsbrieven lezen (73%) en sociale netwerksites (71%). In mindere mate maakt men gebruik van het bekijken van gestreamde video's (53%), online radio of muziek luisteren (47% en 40%) en Twitter (23%).⁶

Daarnaast heeft 61 procent van de slachtoffers aangegeven kranten te lezen. Het gaat om minimaal één van de afgelopen zes uitgaven van het AD, Metro, NRC Handelsblad, NRC Next, Spits, de Telegraaf, Trouw, de Volkskrant of het Parool. Men leest voornamelijk de Metro (33%) en de Spits (32%).⁷ Naast internet is televisie een veelgebruikt medium: 95 procent van de respondenten zegt minimaal één uur per dag televisie te kijken. Gemiddeld gaat het om bijna drie uur per dag. Men geeft als voorkeurszenders voornamelijk NPO 1, 2 en 3 en RTL4 en SBS6 op.⁸ Tot slot is van de slachtoffers bekend hoeveel uur zij naar de radio luisteren: 77 procent luistert minimaal één uur per dag naar de radio, gemiddeld bijna drie uur per dag. De meest voorkomende voorkeurszenders zijn Radio 538, SkyRadio, Q-Music, NPO Radio 1 en Radio 2.⁹

3.2 De misdrijven

In de vragenlijst hebben de respondenten aangegeven van welk type gewelds- of zedenmisdrijf zij de afgelopen drie jaar slachtoffer zijn geworden. Daarbij konden zij meerdere antwoorden geven indien het geweldsincident uit meerdere typen misdrijven bestond. Men geeft aan voornamelijk slachtoffer te zijn geworden van lichamelijke mishandeling (44%), zoals slaan, schoppen en steken (al dan niet met een voorwerp of wapen). Twee op de tien zijn de afgelopen drie jaar slachtoffer geweest

van huiselijk geweld en vijftien procent van een zedenmisdrijf. Dertien tot veertien procent is slachtoffer van belaging of stalking, diefstal of bedreiging of afpersing. In mindere mate komen misdrijven zoals poging tot doodslag (3%) en mensenhandel (1%) voor. Tot slot geeft één op de tien aan slachtoffer te zijn geworden van een ander misdrijf. Zij noemen bijvoorbeeld verbale bedreiging, inbraak en beroving. Een enkele keer noemt men bekogeling met stenen, is er sprake van geestelijke mishandeling of worden andere soorten misdrijven genoemd. Een klein deel van de respondenten wil niet zeggen waarvan zij slachtoffer zijn geworden (3%). Zie tabel 3.1.

Tabel 3.1 – Type gewelds- en/of zedenmisdrijf waarvan men slachtoffer is geworden (N=847)¹⁰

Misdrijf	N	%
Lichamelijke mishandeling	369	44
Huiselijk geweld	158	19
Zedenmisdrijf	129	15
Belaging of stalking	121	14
Diefstal met geweld of wapen	117	14
Bedreiging of afpersing met geweld of wapen	111	13
Poging tot doodslag of moord	28	3
Mensenhandel	7	1
Anders	87	10
Wil ik niet zeggen	25	3

Bron: Landelijke survey GfK

Contact met organisaties en professionals

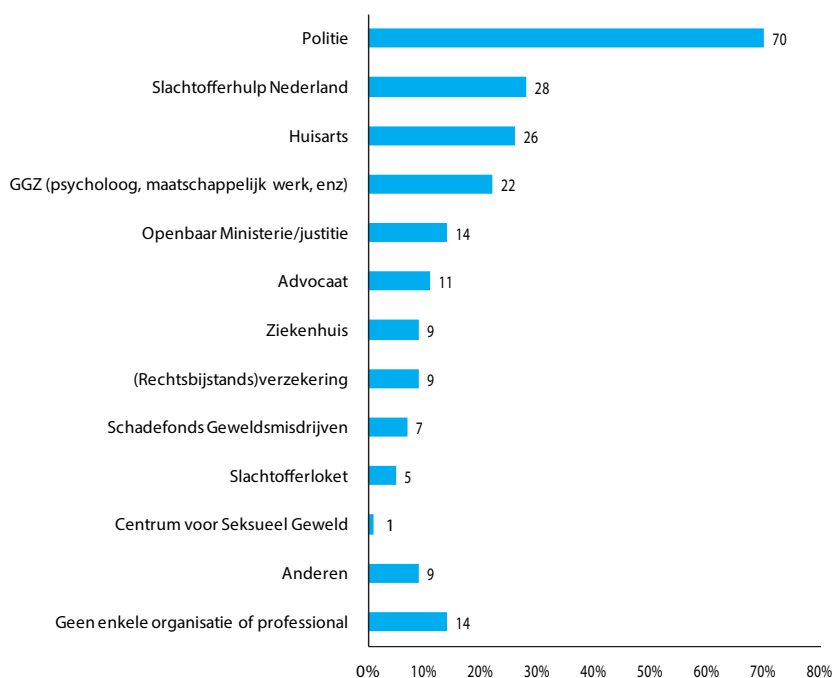
Slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven kunnen na het delict in contact komen met verschillende organisaties en professionals. Organisaties verwijzen soms ook naar elkaar door en werken samen. Het merendeel van de slachtoffers – zeven op de tien – geeft aan contact te hebben gehad met de politie. Bijna tweederde (65%) van de slachtoffers heeft aangifte gedaan van het misdrijf. In ongeveer één op de zeven zaken zegt men contact te hebben gehad met het Openbaar Ministerie en in één op de tien met een advocaat. Uiteindelijk is één op de vijf zaken (22%) een strafzaak geworden.¹¹

Na het misdrijf heb ik zelf de politie gebeld. De politie kwam meteen en heeft me doorverwezen naar Slachtofferhulp Nederland en de huisarts. In eerste instantie vond ik dat niet nodig maar toen de politie zei dat de verwondingen dan in ieder geval op papier stonden, vond ik het inderdaad wel slim om contact te zoeken.
Bron: interview slachtoffer

Naast contact met de politie heeft een deel van de slachtoffers naar aanleiding van het misdrijf contact gehad met Slachtofferhulp Nederland (28%), de huisarts (26%) en de GGZ (22%). In mindere mate heeft men na een misdrijf te maken met het ziekenhuis, een (rechtsbijstands)verzekering (9%), het Schadefonds (7%), het Slachtofferloket (5%) of het Centrum voor Seksueel Geweld (1%).

Bijna één op de tien respondenten geeft aan met een andere organisatie of professional contact te hebben gehad. Zij noemen bijvoorbeeld collega's of andere opvang via het werk en Veilig Thuis. Tot slot geeft veertien procent aan dat zij met geen enkele organisatie te maken heeft gehad. Zie figuur 3.1 voor een overzicht.

Figuur 3.1 – Organisaties of professionals waar slachtoffers contact mee hebben gehad (N=847)¹²

Bron: Landelijke survey GfK Panel

Dat de routing tussen instanties niet altijd vlekkeloos verloopt, blijkt uit de interviews met slachtoffers, zoals in de hiernavolgende casus.

Ik ben op advies van mijn maatschappelijk werkster aangifte gaan doen bij de politie. Daar is niets met mijn aangifte gedaan omdat het feit verjaard zou zijn. De politie heeft me doorgestuurd naar Slachtofferhulp Nederland. Ook daar gaven ze aan dat ze me niet konden helpen omdat het feit te lang geleden gepleegd was.

Toen ben ik naar de huisarts gegaan en die heeft me doorverwezen naar de GGZ. Ik ben ruim een jaar opgenomen in verband met psychische klachten (PTSS) na het misbruik. Nu word ik thuis verder begeleid en ben ik in behandeling bij een psycholoog. Bron: Interview slachtoffer

3.3 Het letsel

Als gevolg van een misdrijf kan men letsel oplopen. Ruim driekwart van de slachtoffers (76%) heeft aangegeven lichamelijk dan wel psychisch letsel te hebben opgelopen. Bij een derde van de zaken gaat het om enkel psychisch letsel, bij drie op de tien om zowel lichamelijk als psychisch letsel en in dertien procent van de gevallen gaat het enkel om lichamelijk letsel.¹³ Een kwart (24%) geeft aan geen letsel te hebben opgelopen. Zie tabel 3.2.

Tabel 3.2 – Letsel als gevolg van het misdrijf (N=847)

Letsel	N	%
Lichamelijk en psychisch letsel	253	30
Psychisch letsel	277	33
Lichamelijk letsel	110	13
Geen letsel	207	24
Totaal	847	100
Totaal psychisch letsel	530	63
Totaal lichamelijk letsel	363	43

Bron: Landelijke survey GfK

Voorbeelden van de omschrijving die men geeft van het lichamelijk letsel hebben voornamelijk betrekking op lichamelijke pijn, blauwe plekken, kneuzingen, breuken en andere beschadigingen aan het lichaam zoals bijplekken, schaaf- en snijwonden en littekens.

Ik had twee open hoofdwonden die gehecht moesten worden. Daarnaast had ik blauwe plekken en een opgezwollen gezicht. Bron: interview slachtoffer

Een ander heeft ‘gebroken middenhandsbeentjes, wurgplekken in de hals en blauwe plekken op het bovenlichaam’ en weer een ander geeft aan dat hij/zij ‘elke dag nog met pijn loopt’. Enkele slachtoffers kampen met lichamelijk letsel dat minder vaak genoemd wordt, bijvoorbeeld gebitsschade, een gescheurde anus, inwendige bloedingen of een whiplash.

Ik heb nog steeds last van een beknelde zenuw in mijn rechterbeen. Daar heb ik vrijwel dagelijks pijn aan en ik volg er nog steeds fysiotherapie voor. Op het moment dat het gebeurde, heb ik erger weten te voorkomen doordat ik mezelf in een foetushouding heb opgerold en doodstil ben blijven liggen. Al deed het gruwelijk veel pijn, het was een natuurlijke reactie en gelukkig de enige goede reactie. Bron: interview slachtoffer

Psychisch letsel heeft voornamelijk betrekking op angst(stoornissen), extreme alertheid, slapeloosheid, nachtmerries, stress, depressie, onzekerheid, weinig zelfvertrouwen, wantrouwen, PTSS en andere trauma's. Zo noemt iemand dat hij/zij last heeft van 'angstaanvallen, slecht slapen en het gevoel achtervolgd te worden.'

Anderen hebben 'angst gekregen voor andere mensen' of geven aan dat 'het gevoel van vrijheid weg is.' Zo zijn enkelen bang in openbare ruimten, het verkeer of zelfs hun eigen woning. Een enkeling is specifiek en geeft aan dat hij/zij 'bang is voor herhaling, angst om de dader tegen te komen, bang om in contact te komen met mannen en bang is in het donker.' Weer een ander heeft 'bindingsangst, moeite om nauwe banden aan te gaan met anderen en moeite met intimiteit.' Psychische klachten en stoornissen, paniekaanvallen, agressie, burn-out, herbelevingen en suïcide worden eveneens genoemd.

Ik ben angstig geworden en ik voel me niet meer op mijn gemak als ik een groepje jongens buiten hoor praten. Ook slaap ik erg slecht sinds de mishandeling. Bron: interview slachtoffer

Van de 530 personen met psychisch letsel ten gevolge van het misdrijf geeft de helft aan hiervoor behandeld te zijn. Van de 363 personen met lichamelijk letsel is meer dan de helft (57%) hiervoor behandeld. Zie tabel 3.3.

Tabel 3.3 – behandeling voor psychisch en lichamelijk letsel⁴

Letsel	totaal		wel behandeld		niet behandeld	
	N	%	N	%	N	%
Psychisch letsel	530	63	263	50	267	50
Lichamelijk letsel	363	43	206	57	157	43

Bron: Landelijke survey GfK Panel

3.4 De schadevergoeding

Naar aanleiding van een gewelds- of zedenmisdrijf kan een slachtoffer besluiten tot het doen van een aanvraag voor een schadevergoeding. Zeven op de tien personen

(72%) hebben besloten geen aanvraag in te dienen. De overige 28 procent heeft dit via één of meerdere wegen gedaan. De meeste aanvragen zijn gedaan via een rechtszaak (14%) om op die manier de schade te verhalen op de dader. Daarnaast heeft één op de tien een aanvraag bij de verzekeringsmaatschappij gedaan en één op de twintig (5%) bij het Schadefonds. Tot slot doet drie procent elders een aanvraag, bijvoorbeeld via de werkgever, Slachtofferhulp Nederland of een (letselschade) advocaat. Een enkele keer geeft men aan dat de voorbereiding van de rechtszaak nog loopt. Zie tabel 3.4.¹⁵

Tabel 3.4 – Personen die een aanvraag hebben ingediend voor een schadevergoeding (N=847)¹⁶

Aanvraag	N	%
Geen aanvraag gedaan	606	72
Aanvraag via rechtszaak	122	14
Aanvraag via verzekering	81	10
Aanvraag via Schadefonds Geweldsmisdrijven	46	5
Aanvraag elders	29	3

Bron: Landelijke survey GfK

Een aanvraag indienen betekent niet altijd dat deze gehonoreerd wordt. Van de 241 slachtoffers die een aanvraag tot een schadevergoeding hebben gedaan, hebben 135 personen daadwerkelijk een vergoeding gekregen (56%). De overige aanvragen (44%) zijn niet toegekend. Zie tabel 3.5.

Tabel 3.5 – Aanvraag en toekenning van een schadevergoeding (N=847)

	Schadevergoeding					
	totaal		wel ontvangen		niet ontvangen	
Aanvraag	N	%	N	%	N	%
Aanvraag gedaan	241	28	135	56	106	44
Geen aanvraag gedaan	606	72	19	3	587	97

Bron: Landelijke survey GfK Panel

In totaal heeft achttien procent (N=154) van het aantal slachtoffers een schadevergoeding toegekend gekregen. Eén op de tien slachtoffers ontvangt een dergelijke vergoeding van de verzekeringsmaatschappij (9%) en in mindere mate van de dader (5%) of van het Schadefonds (4%). Een klein deel (2%) van de slachtoffers krijgt een vergoeding via een andere weg, bijvoorbeeld van de werkgever, justitie (overheid) of de bank. Een enkeling geeft aan dat hij/zij niet weet hoe ze aan het geld zijn

gekomen, ‘maar ik heb het’. Ten slotte loopt bij een deel van de slachtoffers (8%) de aanvraagprocedure nog. Zie tabel 3.6.

Tabel 3.6 – Het al dan niet ontvangen van een schadevergoeding (N=847)¹⁷

Status	N	%
Nee, niet ontvangen	625	74
Nee, (nog) niet ontvangen, procedure loopt nog	68	8
Ja, ontvangen door verzekeringsmaatschappij	74	9
Ja, ontvangen door de dader	46	5
Ja, ontvangen door Schadefonds Geweldsmisdrijven	37	4
Ja, ontvangen via een andere weg	14	2

Bron: Landelijke survey GfK Panel

Aanvragen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven

Zoals blijkt uit bovenstaande alinea heeft het gros van de slachtoffers (96%) geen schadevergoeding ontvangen van het Schadefonds. Bij een deel van de slachtoffers (6%) is de verklaring daarvoor dat de aanvraagprocedure bij het Schadefonds nog loopt of is afgewezen (2%). Andere verklaringen voor het uitblijven van een schadevergoeding door het Schadefonds houden blijkens de antwoorden van slachtoffers verband met het ontbreken van letsel (12%), het niet kennen van het Schadefonds (54%) of het niet begrijpen hoe de procedure werkt (2%). Tot slot geeft één op de tien slachtoffers aan dat zij wel een schadevergoeding van het Schadefonds hebben ontvangen, iets dat niet overeenkomt met de eerdere bevinding van vier procent (zie vorige alinea). Een mogelijke verklaring voor deze inconsistentie is dat slachtoffers de verschillende instanties niet goed uit elkaar kunnen houden.¹⁸ Dit komt ook duidelijk naar voren in de verdiepende interviews met slachtoffers.

In eerste instantie antwoordt de respondent in de online vragenlijst dat ze een vergoeding van het Schadefonds Geweldsmisdrijven heeft gekregen. Tijdens het verdiepende interview blijkt dat de respondent niet meer goed weet van wie ze de vergoeding heeft ontvangen. Ze kent het Schadefonds niet en ze denkt dat ze de vergoeding van Slachtofferhulp Nederland heeft gekregen. Achteraf blijkt dat ze de vergoeding via de SVGA heeft ontvangen. Dit is een financiële tegemoetkoming vanuit de Gemeente Amsterdam. Bron: Interview slachtoffer

Tot slot geeft één op de zeven respondenten (14%) aan dat zij een andere reden hebben voor het al dan niet ontvangen van een schadevergoeding van het Schadefonds. De genoemde redenen slaan voornamelijk terug op één van de gestructureerde

antwoordopties, maar dan met extra uitleg. Zo geven respondenten aan dat ze het Schadefonds niet kennen, ze geen aangifte hebben gedaan, de dader niet achterhaald kan worden, deze juist al een vergoeding betaald heeft of ze hebben geen behoefte aan het proces, bijvoorbeeld omdat het letsel waarschijnlijk niet als ernstig genoeg wordt gezien of men niet herinnerd wil worden aan het voorval. Een enkeling geeft aan ‘dat een vergoeding het probleem niet oplost’ of dat de werkgever het al had afgehandeld. Zie tabel 3.7 voor een overzicht van de antwoorden van de slachtoffers.

Tabel 3.7 – Redenen voor niet ontvangen van een schadevergoeding van het Schadefonds (N=847)

Redenen	N	%
Niet aangevraagd, want ik kende het Schadefonds Geweldsmisdrijven niet	455	54
Niet aangevraagd, ik had geen psychisch of lichamelijk letsel	103	12
(Nog) niet ontvangen, aanvraag bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven loopt nog	53	6
Niet aangevraagd, ik heb wel van het Schadefonds Geweldsmisdrijven gehoord maar begreep niet hoe ik een aanvraag kon indienen	18	2
Wel een aanvraag gedaan bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven, maar deze werd afgewezen	15	2
N.v.t., ik heb wel een schadevergoeding van het Schadefonds Geweldsmisdrijven ontvangen	88	10
Andere reden	115	14

Bron: Landelijke survey GfK Panel

De verdiepende interviews met slachtoffers leren dat degenen die het Schadefonds niet kennen er ook niet op zijn gewezen door een instantie. Ook vertellen sommige slachtoffers dat zij denken geen recht op een vergoeding te hebben. Daarnaast zijn er ook respondenten die aangeven dat de dader al genoeg gestraft is en dat ze niet willen dat de dader ook nog een schadevergoeding moet betalen.

De dader moest van zijn moeder een grote bos bloemen brengen. Dit maakt het niet goed maar wel minder erg. Ik heb daarom afgezien van het aanvragen van een schadevergoeding. Bron: Interview slachtoffer

3.5 Het doelgroepbereik

Op de concrete vraag of men al eerder bekend was met het Schadefonds, antwoord achttien procent van de slachtoffers bevestigend (N=155). Uit nadere analyses blijkt echter dat sommige respondenten aangeven het Schadefonds niet te kennen, terwijl zij op eerdere vragen hebben aangegeven hier wel een aanvraag voor een schadevergoeding hebben gedaan of hiervan een schadevergoeding te hebben

ontvangen. Om die reden zijn deze personen ook meegenomen in de vraag of men al dan niet bekend is met het Schadefonds. Kortom: alle respondenten die aangeven een aanvraag bij het Schadefonds te hebben gedaan, die een schadevergoeding van het Schadefonds hebben gekregen en/of hebben aangegeven het Schadefonds te kennen, worden onder de noemer 'bekend met het Schadefonds' geschaard. Op basis van die indeling kan worden geconcludeerd dat circa een kwart van de slachtoffers (24%) bekend is met het Schadefonds. Om inzicht te krijgen in eventuele verschillen tussen de slachtoffers die het Schadefonds bereikt heeft en de slachtoffers die het Schadefonds niet heeft bereikt, zijn deze groepen op een aantal kenmerken en gedragingen met elkaar vergeleken.

Profiel van de wel en niet bereikte doelgroep

Van hen die het Schadefonds kennen, is de man-vrouw verdeling gelijk (50/50). De groep die het Schadefonds niet kent, bestaat daarentegen uit meer vrouwen dan mannen (61% versus 39%). Kortom: over het algemeen kennen mannen het Schadefonds vaker dan vrouwen.¹⁹

De gemiddelde leeftijd ligt bij de respondenten die het Schadefonds kennen op 48 jaar en is daarmee hoger dan het gemiddelde van 44 jaar voor de groep die het Schadefonds niet kent.²⁰ Daarnaast zijn het vaker hoog- dan laag- of gemiddeld opgeleiden die bekend zijn met het Schadefonds. Hetzelfde geldt voor het inkomen: slachtoffers met een hoog inkomen zijn vaker bekend met het Schadefonds dan slachtoffers met een gemiddeld of laag inkomen.²¹

Zij die het Schadefonds kennen, lezen daarnaast iets vaker een krant dan zij die het Schadefonds niet kennen.²² Met betrekking tot andere vormen van media-gedrag zoals het actief zijn op internet, televisie kijken en radio luisteren zijn er geen (significante) verschillen tussen de wel en niet bereikte groepen. Wat betreft het type misdrijf zijn er eveneens geen (significante) verschillen tussen de slachtoffers die het Schadefonds wel en niet kennen.

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is de respondent niet bekend. Het slachtoffer blijkt van het Openbaar Ministerie wel een folder over schadevergoedingsmaatregelen te hebben gekregen. Daarin blijkt het Schadefonds Geweldsmisdrijven ook genoemd te worden maar dit is de respondent niet eerder opgevallen. Een aparte folder van het Schadefonds heeft de respondent niet gehad. Bron: Interview slachtoffer

De slachtoffers die het Schadefonds kennen, hebben naar aanleiding van het misdrijf (significant) vaker contact gehad met organisaties en professionals dan de slachtoffers die het Schadefonds niet kennen. Dat geldt voor verschillende typen organisaties waaronder de politie, Slachtofferhulp Nederland, de huisarts, het ziekenhuis, het Openbaar Ministerie en de advocatuur. Zo heeft bijvoorbeeld driekwart van

de slachtoffers die bekend zijn met het Schadefonds contact met de politie gehad tegenover twee derde van de slachtoffers die het Schadefonds niet kennen. En is vier op de tien slachtoffers uit de groep die wel bereikt is in contact geweest met Slachtofferhulp Nederland versus een kwart van de groep die niet is bereikt door het Schadefonds. Zie tabel 3.8 voor een overzicht.

Tabel 3.8 – Slachtoffers die het Schadefonds Geweldsmisdrijven wel en niet kennen en hun contacten met organisaties en professionals na het misdrijf (N=847)

Organisatie/professional	Kent het Schadefonds niet (N=648)		Kent het Schadefonds wel (N=199)	
	N	%	N	%
Politie*	437	67	152	76
Slachtofferhulp Nederland*	154	24	79	40
Huisarts*	153	24	68	34
GGZ	143	22	40	20
Openbaar Ministerie/justitie*	65	10	51	26
Advocaat*	57	9	32	16
Ziekenhuis*	46	7	31	16
(Rechtsbijstand)verzekering	53	8	22	11
Schadefonds Geweldsmisdrijven*	11	2	48	24
Slachtofferloket	26	4	14	7
Centrum voor Seksueel Geweld	6	1	5	3
Anderen	60	9	17	9
Geen enkele organisatie/prof.*	104	16	16	8

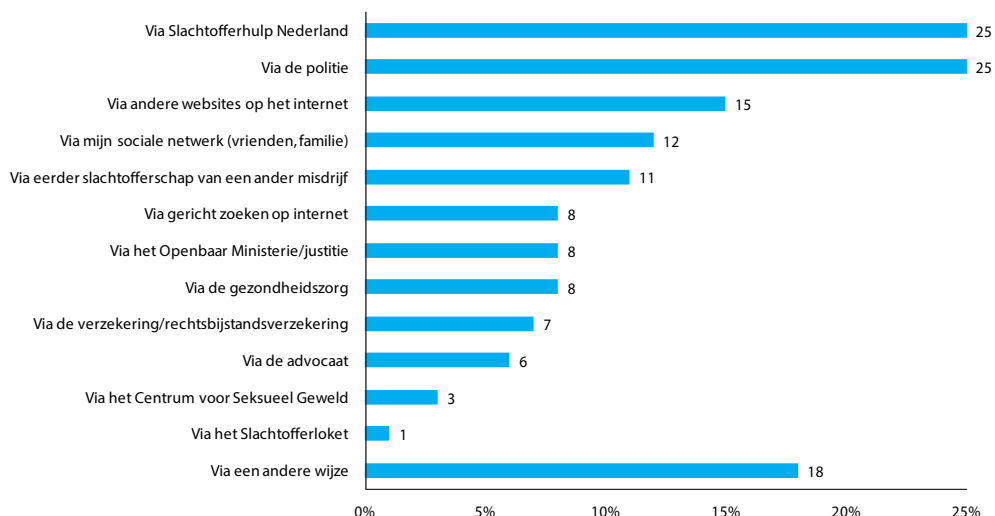
* $p = 0,05$

Bron: Landelijke survey GfK

Enkel aan de slachtoffers die bevestigend hebben geantwoord op de vraag ‘of zij al eerder bekend waren met het Schadefonds’ (N=155) is gevraagd *hoe* zij het Schadefonds kennen.²³ Het blijkt dat een kwart van hen kennis heeft genomen van het Schadefonds via Slachtofferhulp Nederland of via de politie. Vijftien procent kent het Schadefonds via andere websites op het internet en één op de acht personen kent het via het sociale netwerk (vrienden, familie). Ongeveer één op de tien heeft kennis genomen van het Schadefonds via eerder slachtofferschap van een misdrijf. In mindere mate kent men het Schadefonds via gericht zoeken op het internet, het Openbaar Ministerie of het ministerie van Veiligheid & Justitie of via de gezondheidszorg (beide 8%), via de (rechtsbijstand-) verzekering (7%), de advocaat (6%), het Centrum voor Seksueel Geweld (3%) of het Slachtofferloket (1%).

Bijna één op de vijf kent het Schadefonds via een andere weg, bijvoorbeeld via de media, hun werk of via een vertrouwenspersoon. Een enkeling geeft aan dat hij/zij zelf hulpverlener is en het via die weg kent. Zie figuur 3.2.

Figuur 3.2 – Via welke weg slachtoffers het Schadefonds Geweldsmisdrijven kennen (N=155)²⁴

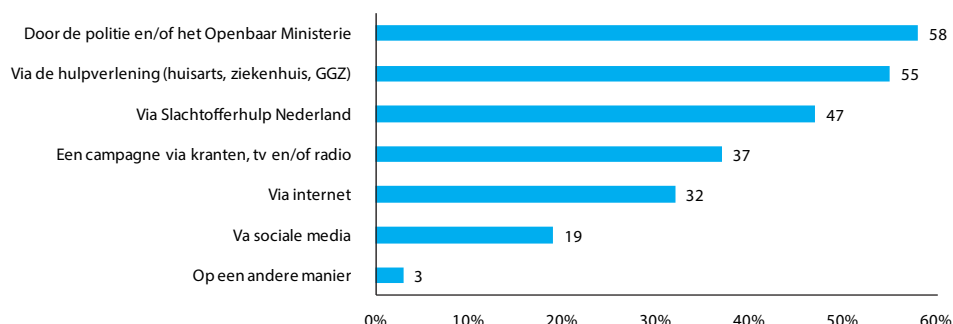

Bron: Landelijke survey GfK Panel

Uit voorgaande bevindingen blijkt dat het Schadefonds niet alle slachtoffers uit de beoogde doelgroep bereikt. Op de vraag op welke wijze het Schadefonds de doelgroep het beste kan bereiken, geven respondenten voornamelijk als suggestie het verstrekken van informatie over het Schadefonds door de politie en/of het Openbaar Ministerie (58%) of via de hulpverlening (waaronder de huisarts, het ziekenhuis en de GGZ) (55%). Daarnaast geeft een groot deel (47%) aan dat door Slachtofferhulp Nederland informatie verstrekt kan worden.

In mindere mate noemen respondenten een campagne via kranten, tv en/of radio (37%), informatieverstrekking via het internet (32%) of via sociale media (19%). Drie procent noemt andere manieren, waaronder informatieverstrekking via de advocaat of werkgever. Sommigen hebben geen idee hoe slachtoffers het beste bereikt kunnen worden of geven aan dat er te veel verschillende ‘slachtofferinstanties’ zijn: ‘Er zijn zoveel instanties met het woord ‘slachtoffer’, dat ik het bijna niet kan bevatten. Bij het woord ‘slachtoffer’ sla ik al dicht’, schrijft een respondent. Zie figuur 3.3 voor een overzicht. De slachtoffers die het Schadefonds kennen geven eenzelfde top-3 aan als alle andere slachtoffers.

Figuur 3.3 – Suggesties voor doelgroepbereik volgens slachtoffers (N=847)²⁵

Bron: Landelijke survey GfK

3.6 Resumé

De landelijke survey onder slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven en de daaruit voortvloeiende interviews met slachtoffers geven een beeld van de doelgroepopulatie van het Schadefonds. Het merendeel van deze populatie is vrouw (59%). Gemiddeld zijn de slachtoffers 45 jaar op het moment dat zij meewerken aan het onderzoek. De meesten zijn autochtoon (87%).

Internet en televisie zijn de meest gebruikte media waar de slachtoffers informatie zoeken. Het slachtofferschap heeft het vaakst betrekking op lichamelijke mishandeling (44%) en huiselijk geweld (19%). Bijna twee derde (65%) heeft aangifte bij de politie gedaan.

Wat betreft de professionals waar de slachtoffers contact mee hebben gehad, is dat voornamelijk de politie (70%). Daarnaast zijn dat Slachtofferhulp Nederland (28%), de huisarts (26%) en de GGZ (22%). Andere organisaties worden door de slachtoffers minder vaak genoemd.

Driekwart van de slachtoffers zegt letsel te hebben opgelopen ten gevolge van het misdrijf. Circa de helft heeft zich hiervoor laten behandelen. Iets meer dan een kwart van de slachtoffers (28%) heeft een aanvraag tot schadevergoeding ingediend via een of meerdere wegen. Bij een verzekeringsmaatschappij (10%), via de rechtszaak (14%) of via het Schadefonds (5%). Ruim de helft heeft de vergoeding toegekend gekregen.

De belangrijkste reden voor slachtoffers om geen beroep te doen op het Schadefonds is dat zij het Schadefonds niet kennen dan wel niet begrijpen hoe de procedure werkt. Daarbij blijkt uit de survey en interviews dat slachtoffers de instanties op het gebied van slachtofferzorg door elkaar halen en niet goed weten welke voorziening of organisatie waarvoor is en met welke zij eventueel contact hebben gehad.

Geconcludeerd kan worden dat driekwart van de slachtoffers (76%) het Schadefonds niet kent. De slachtoffers die het Schadefonds niet kennen hebben een ander profiel dan zij die er wel bekend mee zijn. De slachtoffers die het Schadefonds niet kennen, zijn in vergelijking met de andere groep gemiddeld jonger, vaker vrouw, lager opgeleid, hebben een lager inkomen en lezen minder vaak de krant. Bovendien hebben zij minder vaak contact met professionals naar aanleiding van het misdrijf. Met het oog op een beter doelgroepbereik kunnen slachtoffers naar eigen zeggen het beste geïnformeerd worden over het Schadefonds door de politie en/of het Openbaar Ministerie (58%), de hulpverlening (55%) en Slachtofferhulp Nederland (47%).

Eindnoten

1. De vragenlijst is opgenomen in bijlage 2.
2. De modus is 40 jaar en de mediaan is 46 jaar. De standaarddeviatie is 14,7 jaar. Dit betreft de gemiddelde leeftijd op moment van invullen van de vragenlijst en niet de leeftijd ten tijde van het misdrijf.
3. Daarvan komt bijna drie procent uit Indonesië, twee procent uit Suriname, één procent uit Marokko en een half procent uit Turkije. Ongeveer vier procent komt uit overige westerse landen en ruim twee procent komt uit overige niet-westerse landen. Bij twee personen is onbekend wat voor etniciteit zij hebben.
4. Bij 141 respondenten is onbekend wat voor inkomen zij hebben, omdat zij dit niet weten of niet willen zeggen. De percentages hebben derhalve betrekking op 706 respondenten. Zie tabel 1 in bijlage 5 voor een overzicht.
5. De range loopt van 0 tot 152 uur per week. De modus is 2 uur, de mediaan 11 uur en de standaarddeviatie is 20,5. Bij 88 personen is onbekend hoeveel tijd zij besteden aan het internet. De percentages hebben derhalve betrekking op 759 respondenten.
6. Bij 63 personen is onbekend waar zij hun interneturen aan besteden. De percentages hebben daarom betrekking op 784 personen (percentage personen dat heeft aangegeven 'vaak' of 'af en toe' deze activiteit te doen). Zie figuur 1 in bijlage 5.
7. Bij 306 respondenten is geen informatie beschikbaar over leesgedrag. Derhalve hebben deze percentages betrekking op 541 personen. Zie figuur 2 in bijlage 5.
8. De range loopt van 0 tot en met 17 uur per dag. De mediaan is 3 uur en de modus is 2 uur. De standaarddeviatie is 1,9 uur. Bij 63 personen is onbekend wat hun tv gedrag is. Cijfers en percentages hebben daarom betrekking op 784 respondenten. Zie tabel 2 in bijlage 5.
9. De range loopt van 0 tot en met 16 uur per dag. De mediaan is 2 uur en de modus is 0 uur. De standaarddeviatie is 2,9 uur. Bij 63 personen is onbekend wat hun radiogedrag is. Cijfers en percentages hebben daarom betrekking op 784 respondenten. Zie tabel 3 in bijlage 5.
10. Respondenten konden meerdere typen misdrijven opgeven, waardoor het totaal aantal groter is dan 847 en de opgetelde percentages meer dan 100 procent.
11. Zes zaken (bijna 1% van het totaal) zijn een strafzaak geworden zonder dat er aangifte is gedaan.
12. Respondenten konden meerdere antwoorden opgeven, waardoor percentages optellen tot meer dan 100 procent.
13. In totaal heeft 63 procent van de slachtoffers psychisch letsel en 43 procent lichamelijk letsel.
14. Er is sprake van overlap tussen de groepen omdat slachtoffers zowel psychisch als lichamelijk letsel kunnen hebben.

15. De percentages zijn opgeteld meer dan 100 procent doordat slachtoffers meerdere antwoorden konden geven indien zij een aanvraag hebben gedaan. In totaal hebben 241 mensen een of meerdere aanvragen gedaan (278 aanvragen).
16. De percentages zijn opgeteld meer dan 100 procent – evenals de N die tot meer dan 847 optelt - doordat slachtoffers meerdere antwoorden konden geven indien zij een aanvraag hebben gedaan. In totaal hebben 241 mensen een aanvraag gedaan (278 aanvragen).
17. Percentages en aantallen met betrekking tot de slachtoffers die een (gedeeltelijke) schadevergoeding hebben ontvangen zijn hoger dan de beoogde 18 procent. Dit komt doordat men meerdere antwoorden op kon geven indien men een (gedeeltelijke) schadevergoeding heeft ontvangen.
18. Het blijkt dat respondenten gedurende de vragenlijst niet consistent zijn in het geven van antwoorden. Zo blijkt dat zij in een eerdere vraag hebben aangegeven geen schadevergoeding van het Schadefonds te hebben ontvangen, maar antwoorden zij later dat zij hiervan wel een schadevergoeding hebben ontvangen (N=55). Daarnaast geven enkele personen aan dat zij wel een schadevergoeding van het Schadefonds hebben ontvangen, maar geven zij in een later stadium aan dat zij (nog) geen schadevergoeding hebben ontvangen omdat het proces bij het Schadefonds nog loopt (N=1) of zij niet weten hoe ze een aanvraag bij het Schadefonds in kunnen dienen (N=1).
19. Significant bij $P=0,05$.
20. Significant bij $P=0,001$.
21. Beide significant bij $P=0,05$.
22. Het gaat om het al dan niet gelezen hebben van één van de laatste zes nummers van één van de negen kranten (zie paragraaf 3.1). Significant bij $P=0,05$.
23. Dit heeft te maken met de routing in de vragenlijst.
24. Percentages tellen op tot meer dan 100 procent doordat slachtoffers meerdere antwoorden konden geven.
25. Percentages tellen op tot meer dan 100 procent doordat slachtoffers meerdere antwoorden konden geven.

4 Lessen voor een beter doelgroepbereik

Uit de landelijke survey onder 847 slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven komt naar voren dat nog niet alle slachtoffers het Schadefonds Geweldsmisdrijven kennen. De doelgroep die reeds bereikt is, de aanvragers van een schadevergoeding bij het Schadefonds, betreft maar een deel van alle slachtoffers. Met de landelijke survey en de analyse op de data van het Schadefonds is meer inzicht verkregen in de profielen van de (potentiële) doelgroep van het Schadefonds. De verdiepende interviews met 46 slachtoffers en de lessensessie met professionals bieden in aanvulling op die kennis nader zicht op de mogelijkheden om de doelgroep in de toekomst beter te bereiken. In dit afsluitende hoofdstuk wordt op basis van de bevindingen uit de verschillende onderzoeksactiviteiten vanuit het perspectief van de slachtoffers en professionals geschetst wat mogelijk kan bijdragen aan een beter doelgroepbereik. Ook wordt daarbij ingegaan op verbeterpunten in het proces van de aanvraag tot de schadevergoeding. Het hoofdstuk eindigt met een slotbeschouwing.

4.1 Inzichten op basis van data

De bestaande data van het Schadefonds van 4.361 aanvragers en de nieuw gegenereerde data uit de landelijke survey betreffende 847 slachtoffers bieden inzicht in het profiel van de populatie waar het Schadefonds zich op richt: slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven. De bevindingen bieden handvatten voor een beter doelgroepbereik.

Profiel van de doelgroep

De slachtoffers die een aanvraag hebben gedaan bij het Schadefonds zijn met name slachtoffers van een geweldsmisdrijf, in het bijzonder van mishandeling of diefstal met geweld (totaal 60%). Een op de tien aanvragen heeft betrekking op een zedenmisdrijf. Uit de gegevens van het Schadefonds is te herleiden dat de helft van de slachtoffers binnen een half jaar na het misdrijf een aanvraag tot schadevergoeding

indient. Gemiddeld verstrijkt er twee jaar voordat slachtoffers een aanvraag indienen. Met name bij zedenslachtoffers duurt het langer, zij doen na gemiddeld ruim zeven jaar een aanvraag bij het Schadefonds. Dit wijst er op dat de aanvraagtermijn voor een schadevergoeding bij het Schadefonds terecht verlengd is van drie jaar naar tien jaar.

Verwijzende instanties

Uit de data van het Schadefonds blijkt dat het merendeel van de aanvragers (60%) via Slachtofferhulp Nederland bij het Schadefonds terecht is gekomen. Een tiende is naar het Schadefonds bemiddeld door de politie en eveneens een tiende door de advocatuur. De data van de landelijke survey leren dat de politie een nog grotere rol zou kunnen spelen als verwijzende instantie. Het merendeel van de slachtoffers (70%) heeft na het misdrijf namelijk contact gehad met de politie. Iets meer dan een kwart (28%) van de slachtoffers is in contact geweest met Slachtofferhulp Nederland. Naast deze instanties zijn blijkens de resultaten van de landelijke survey andere professionals en instanties potentiële verwijzers. Dat geldt in het bijzonder voor professionals uit de gezondheidszorg. Slachtoffers hebben naar aanleiding van psychisch of lichamelijk letsel ten gevolge van het misdrijf vooral contact met de huisarts (26%) of de GGZ (22%).

Bekendheid van het Schadefonds

Een kwart van de deelnemers aan de landelijke survey kent het Schadefonds. De slachtoffers die het Schadefonds niet kennen, hebben een ander profiel dan de slachtoffers die het Schadefonds wel kennen. De slachtoffers die het Schadefonds niet heeft bereikt, zijn vaker vrouwen, iets jonger, lager opgeleid en hebben een lager inkomen. Een ander interessant gegeven is dat de slachtoffers die het Schadefonds wel kennen vaker contact hebben gehad met organisaties en professionals na het misdrijf dan de slachtoffers die het Schadefonds niet kennen. Dat geldt voor de politie, Slachtofferhulp Nederland. De huisarts, het ziekenhuis, het Openbaar Ministerie en de advocatuur. Over het algemeen zou je kunnen stellen dat slachtoffers die de wegen naar hulp minder goed zoeken of weten te vinden, het Schadefonds (daardoor) ook niet weten te vinden. Mogelijk zijn deze slachtoffers te typeren als minder zelfredzaam of minder assertief.

Communicatiekanalen

Televisie en internet zijn voor slachtoffers belangrijke bronnen waar ze informatie vandaan halen. Bij het uitdenken van communicatiestrategieën kan dit meegenomen worden. Slachtoffers geven in de survey aan het liefst informatie te ontvangen via de politie en het Openbaar Ministerie, Slachtofferhulp Nederland en de hulpverlening. Daarnaast wordt door een minderheid het idee van een campagne via

diverse media als communicatiekanaal genoemd als middel om de bekendheid te vergroten. Anderen denken dat een reclamespotje op tv niet zal werken omdat dit te algemeen is en mensen zich niet aangesproken zullen voelen.

Proactief zou je met een Postbus 51-spotje een goede spread out kunnen hebben. Positief nieuws blijft echter minder goed hangen bij het algemene publiek. Bovendien moet je je afvragen of alle burgers belast moeten worden met iets wat maar een klein deel van de bevolking aan gaat. Bron: Landelijke survey

Zicht op landelijke spreiding

Om kansen te zoeken voor een beter doelgroepbereik is het belangrijk te weten waar de doelgroep zich bevindt. Thans is er op basis van de registratie bij het Schadefonds geen zicht op de herkomst (woonplaats) van de aanvragers (de bereikte doelgroep). Omdat het voor de inzet van strategieën voor een beter doelgroepbereik belangrijk is zicht te hebben op eventuele regionale verschillen in bereik is het zaak de herkomst van aanvragers te borgen in de rapportages. Hiervoor moet het mogelijk worden gemaakt dat de postcode van de aanvragers meegenomen wordt in de analyse voor de rapportages. Op die manier kan het Schadefonds uit de eigen bronnen halen waar eventueel hiaten zijn en de doelgroep onvoldoende wordt bereikt.

Voor de beeldvorming is het interessant de cijfers van het CBS te betrekken. In bijlage 6 is een overzicht opgenomen van de landelijke spreiding van gewelds- en zedenmisdrijven over het jaar 2015. Daarin valt bijvoorbeeld op dat Groningen, Noord-Holland en Zuid-Holland de regio's zijn met het grootste percentage slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven, dat wil zeggen de (potentiële) doelgroep van het Schadefonds.

4.2 Inzichten vanuit het perspectief van slachtoffers

Uit de interviews met 46 slachtoffers komt naar voren dat zij het vanuit een rechtvaardigheidsgevoel en erkenning van slachtofferschap belangrijk achten dat het Schadefonds voldoende bekend is bij slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven. Degenen die een beroep hebben gedaan op het Schadefonds zijn over het algemeen tevreden over het verloop van het proces en degenen die het Schadefonds niet kennen, zien het als een gemiste kans. Illustratief hiervoor is dat een derde van de slachtoffers naar aanleiding van het interview alsnog wil nagaan of het mogelijk is een aanvraag tot schadevergoeding bij het Schadefonds te doen. Ook vinden zij het handig om deze contactgegevens te hebben voor eventueel slachtofferschap in de toekomst of om anderen in hun omgeving te kunnen informeren, bijvoorbeeld op het werk. Uit de interviews met slachtoffers zijn de hiernavolgende lessen te leren.

Professionals als bemiddelaars

De interviews met slachtoffers leren dat slachtoffers soms geen beroep op het Schadefonds doen omdat ze het simpelweg niet kennen. De eerste fase na het misdrijf biedt volgens hen de meeste mogelijkheden om slachtoffers attent te maken op het bestaan van het Schadefonds en de mogelijkheid tot het doen van een schadevergoeding. In deze fase is er immers het meeste contact met organisaties en professionals. In de interviews geven slachtoffers aan dat ze het liefst door de politie, het Openbaar Ministerie, Slachtofferhulp Nederland of de hulpverlening over het Schadefonds willen worden geïnformeerd.

Bovendien is uit de interviews gebleken dat veel respondenten slachtoffer van een geweldsmisdrijf geworden zijn tijdens uitoefening van hun beroep. Zij opperen daarom dat het nuttig is om informatie over het Schadefonds te geven via vakbladen, bijvoorbeeld in de gezondheidszorg, het onderwijs, het openbaar vervoer of bij de Belastingdienst.

Door het woud leiden

Slachtoffers halen blijkens de interviews instanties op het gebied van slachtofferhulp en slachtofferbeleid door elkaar. Het is een gegeven dat er vele instanties en voorzieningen naast elkaar bestaan. Slachtoffers – maar ook professionals – zien daardoor soms door de bomen het bos niet meer. Op het internet wordt men er ook niet wijzer van door het naast elkaar bestaan van allerlei varianten en voorzieningen voor slachtoffers. Denk aan de Slachtofferwijzer, Slachtofferhulp Nederland, Slachtoffer Informatiepunt Schadevergoedingsmaatregelen en het Slachtofferloket. Door de verwarring over de verschillende instanties en voorzieningen blijken slachtoffers niet meer goed te weten bij welke instantie ze waarvoor kunnen aankloppen en door welke instantie ze eventueel zijn begeleid. Ter illustratie: in de interviews vertellen slachtoffers soms contact te hebben gehad met het Schadefonds maar bedoelen ze in feite Slachtofferhulp Nederland. Slachtoffers spreken in de interviews de behoefte uit aan een duidelijk portaal waar zij terecht kunnen voor informatie en hulp.

Tastbaarheid van informatie

Wat betreft de wijze van informatieverstrekking werkt volgens de slachtoffers een folder of een brochure het beste. Dit informatiemateriaal kan het slachtoffer mee naar huis nemen waardoor het slachtoffer de tijd heeft om er rustig over na te denken en later te beslissen of ze wel of niet een schadevergoeding willen aanvragen. Een van de slachtoffers benadrukt daarbij dat het belangrijk is dat er bij het uitreiken van de folder wordt gezegd dat de informatie die erin staat belangrijk is.

De politie had me kunnen vertellen dat er een Schadefonds voor slachtoffers van geweld is en een folder kunnen achterlaten. Dat had voor mij het beste gewerkt. Nu interpreteert de politie wie het wel of niet nodig hebben. Ik vind dat ze die ruimte moeten leggen bij degene om wie het gaat. Bron: Interview slachtoffer

De juiste timing en monitoring

Een misdrijf heeft impact. De eerste prioriteit na het misdrijf ligt volgens slachtoffers bij het herstellen van eventueel letsel, het eventueel in gang (laten) zetten van een vervolgingsproces en het verwerken van wat er is gebeurd. Vergoeding van schade staat doorgaans niet bovenaan het lijstje. Slachtoffers met fysiek letsel laten zich doorgaans wel direct behandelen maar ook dan wordt er niet direct gedacht aan de mogelijkheid tot het verhalen van de gemaakte kosten. Een van de slachtoffers verwoordt het als ‘*dat je als slachtoffer in de eerste periode na het misdrijf niet bezig bent met de financiële gevolgen*’. Op dat moment bestaat er met andere woorden nog geen behoefte aan schadevergoeding. Bovendien, zo blijkt ook uit de interviews, kunnen gevolgen pas op een later moment worden opgemerkt of zich manifesteren. Dat geldt bijvoorbeeld voor psychische schade of oplopende kosten.

Terwijl de behoefte aan de mogelijkheid tot schadevergoeding pas na verloop van tijd kan ontstaan, hebben slachtoffers dan doorgaans geen contact meer met instanties of professionals die kennis dragen van de mogelijkheden tot schadevergoeding. Het voorhanden hebben van een brochure is dan belangrijk. Daarnaast is het op een later moment actief attenderen van slachtoffers op de mogelijkheid van schadevergoeding door professionals volgens slachtoffers wenselijk. Dat vraagt om actieve monitoring van slachtoffers. Een van de slachtoffers oppert dat het een idee kan zijn dat Slachtofferhulp Nederland het slachtoffer na verloop van tijd (per email of brief) aanschrijft om te informeren hoe het gaat en het slachtoffer attent te maken op de mogelijkheid tot schadevergoeding en daar eventueel ondersteuning bij aan te bieden.

Duidelijkheid over criteria

Uit de interviews met slachtoffers komt naar voren dat er onduidelijkheid bestaat over de criteria die gelden bij een aanvraag voor een schadevergoeding door het Schadefonds. Dit blijkt slachtoffers soms te weerhouden van het doen van een aanvraag. Zo is het voor respondenten niet duidelijk tot wanneer ze een aanvraag kunnen doen voor een schadevergoeding. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn wanneer de schade pas een tijdje na het misdrijf plaatsvindt c.q. optreedt. Maar ook omdat strafprocessen doorgaans lang duren en slachtoffers gaandeweg pas een beroep willen doen op het Schadefonds.

Ik kwam er pas achter toen het al te laat was. De rechtszaak in het kader van een zedenmisdrrijf heeft vier jaar geduurd en daarna kwam er nog een hoger beroep. De bedoeling was dat de dader smartengeld zou moeten betalen maar hier was hij niet toe in staat. Slachtofferhulp Nederland heeft aangegeven dat ik gebruik kon maken van het Schadefonds Geweldsmisdrijven maar hier bleek ik al te laat voor te zijn. De termijn voor het indienen van mijn aanvraag was al verstreken. Bron: Interview slachtoffer

Een belangrijke boodschap in de communicatie over het proces is dat een aanvraag bij het Schadefonds parallel kan lopen aan eventuele andere schadevergoedingstrajecten. In de praktijk blijkt hier bij de slachtoffers geen helderheid over te bestaan waardoor geen beroep wordt gedaan op het Schadefonds. Daarnaast ervaren slachtoffers onduidelijkheid over welke vormen van schade opgegeven kunnen worden en wat daar onder valt. Zo geeft een van hen aan de mogelijkheid tot het opgeven van inkomstenderving ten gevolge van het misdrijf te missen op het aanvraagformulier.

Slachtoffervriendelijk aanvraagformulier

Slachtoffers die een aanvraag hebben gedaan bij het Schadefonds, of hier een poging toe ondernomen hebben, melden in de interviews dat zij moeite hebben gehad met de vragen in het aanvraagformulier. In de beleving van slachtoffers zijn sommige vragen te dwingend, te onduidelijk of moeilijk te beantwoorden. Dit leidt er in de praktijk toe dat aanvraagformulieren onvolledig worden ingevuld of dat er helemaal wordt afgezien van een aanvraag. Een aantal slachtoffers vertelt bijvoorbeeld niet goed te weten hoe ze psychisch letsel moet omschrijven en het daardoor niet opgeven. ‘Het is niet concreet of tastbaar en daardoor moeilijk te omschrijven’, aldus een slachtoffer.

Ook vragen met betrekking tot formaliteiten zoals proces-verbaalnummers en strafzaakgegevens blijken drempelverhogend te werken als het slachtoffer niet over die gegevens beschikt. Zo zijn er slachtoffers die vertellen de aanvraag niet te hebben doorgezet omdat ze dachten dat het geen zin had met het niet voorhanden hebben van bepaalde informatie. Zoals een van hen verwoordt ‘zijn sommige vragen te dwingend en schrikken daardoor af’. Wat blijktens de gesprekken met slachtoffers zou kunnen helpen, is dat bij de vragen aangegeven wordt dat als men niet over de informatie beschikt het opgelaten kan worden.

In het aanvraagformulier wordt om harde informatie gevraagd, zoals proces-verbaalnummers en een kopie van een aangifte. Die heb je niet als je net je huis uit bent gevlucht vanwege huiselijk geweld. Bron: Interview slachtoffer

Bewust zijn van de impact

Een belangrijk punt vanuit het perspectief van de slachtoffers ten aanzien van het doen van een aanvraag voor schadevergoeding is dat het voor slachtoffers emotioneel belastend is. ‘Door de vragen die worden gesteld, beleef je het misdrijf opnieuw’, aldus een slachtoffer. Dat kan soms betekenen dat zij de aanvraag niet doen of lange tijd uitstellen.

Ook wanneer respondenten in bezwaar zijn gegaan tegen de eerste beoordeling van het Schadefonds is hen dit niet in de koude kleren gaan zitten. Ze ervaren het als zwaar om de aanvraag nogmaals te moeten invullen en een van hen verwoordt dat hij zich ‘een zeur’ voelde omdat hij zich niet erkend voelde in zijn slachtofferschap maar wel recht meende te hebben op een schadevergoeding.

Ondersteuning bij de aanvraag

Gezien de ervaren knelpunten met betrekking tot de aanvraagprocedure bij het Schadefonds zouden slachtoffers naar eigen zeggen door een professional moeten worden ondersteund bij het invullen van het aanvraagformulier. Dit zou volgens hen een professional van Slachtofferhulp Nederland, de politie of het Schadefonds zelf kunnen zijn.

Een rechtvaardige beoordeling

Respondenten hebben verschillende ervaringen met het Schadefonds. In sommige gevallen is de procedure soepel verlopen en hebben respondenten de schadevergoeding snel ontvangen. Deze respondenten zijn over het algemeen tevreden. In een aantal gevallen benoemen de respondenten negatieve ervaringen. Het doel van het Schadefonds is om het slachtofferschap te erkennen. Uit de interviews komt naar voren dat dat doel in de beleving van sommige slachtoffers niet altijd wordt bereikt. Dit komt doordat de impact van het misdrijf (en daarmee de schade) subjectief is maar de criteria zoals gehanteerd bij het berekenen van de schade objectief lijken te zijn. In een van de zaken is het feit dat er niet in de aangifte van het slachtoffer staat dat hij met een wapen is bedreigd, bepalend geweest voor een lagere vergoeding dan voor medeslachtoffers bij wie dat wel in de aangifte stond.

Het slachtoffer heeft samen met enkele collega's op zijn werk een gewapende overval meegemaakt. Naar aanleiding van het misdrijf hebben hij en zijn collega's onafhankelijk van elkaar een aanvraag voor een schadevergoeding bij het Schadefonds ingediend. Hij kreeg niets vergoed terwijl zijn collega's wel een vergoeding voor de geleden schade ontvingen. De respondent ervaart dit als onrechtvaardig en voelt zich niet erkend als slachtoffer. Later blijkt dat het afwijzen van de aanvraag te maken heeft met dat er in de aangifte van het slachtoffer niet staat dat hij gezien heeft dat de dader een vuurwapen had. Dat stond wel in de aangifte van zijn

collega's. 'Misschien heb ik het wapen wel gezien maar dat verdrongen. Ik heb hoe dan ook exact dezelfde situatie meegemaakt maar word anders behandeld', aldus het slachtoffer. Na bezwaar te hebben aangetekend vanwege het gevoel niet gelijk te zijn behandeld, heeft hij alsnog een vergoeding ontvangen. Deze was echter tweehalf keer zo laag als die van zijn collega's. Bron: Interview slachtoffer

4.3 Inzichten vanuit het perspectief van professionals

In de lessensessie hebben professionals van verschillende betrokken organisaties gereflecteerd op de bevindingen uit het onderzoek en naar aanleiding daarvan meegedacht over strategieën voor een beter doelgroepbereik. Een aantal inzichten die voortkomen vanuit het perspectief van de professionals is dan ook in lijn met de inzichten zoals geschetst op basis van de data en de interviews met de slachtoffers.

Focus op de doelgroep

De professionals uit de lessensessie menen dat het belangrijk is je te focussen op de doelgroep: mensen die slachtoffer zijn geworden. Een grote campagne wordt niet toegejuicht omdat mensen die het niet hebben meegemaakt zich niet aangesproken zullen voelen. Wat eventueel wel een mogelijkheid is, is de communicatie over het Schadefonds plaatsen in het kader van algemene communicatie over de verhoogde aandacht voor het slachtoffer vanuit de overheid.

De suggestie wordt gedaan om het thema in de vorm van een verhaal van een slachtoffer op te nemen in populaire lectuur. Een ander idee dat wordt geopperd, is het bespreken van het thema in een populair tv-programma. Een dergelijke vorm van communicatie kan in algemene termen het vertrouwen in de rechtsstaat bij burgers verhogen en tegelijkertijd het Schadefonds onder de aandacht brengen bij een breed publiek.

Eén portaal voor slachtoffers

Vanuit het perspectief van zowel slachtoffers als professionals is het belangrijk dat de informatie over het Schadefonds digitaal goed vindbaar is. De eerder genoemde beleving van slachtoffers 'door de bomen het bos niet meer te zien' met betrekking tot de slachtofferhulpverlening herkennen professionals uit de lessensessie. Zij achten het belangrijk dat er voor het slachtoffer een vast portaal komt waar zij terecht kunnen. Daarnaast zou het Schadefonds vindbaar moeten zijn op de websites van organisaties waar slachtoffers op zoek gaan naar informatie. Vooralsnog is dat niet altijd het geval of is de verwijzing naar het Schadefonds slecht vindbaar, zo leren ervaringen van slachtoffers en een eigen search. Denk aan het ontbreken van een vermelding op de website van de Nationale Politie, de website van het Openbaar Ministerie en de website van de Rijksoverheid.

Momenteel wordt er gewerkt aan een slachtofferportaal waar één aanbod voor slachtoffers moet komen. Ook in de veelheid aan foldermateriaal zou meer eenduidigheid bijdragen aan helderheid voor zowel slachtoffers als professionals. Momenteel zijn er verschillende informatiefolders in omloop aangaande schadevergoeding. Bezien vanuit het perspectief van slachtoffers is het lastig te weten welk traject op de situatie van toepassing is.

Duidelijkheid over criteria

Wat uit de slachtofferinterviews naar voren komt en wordt onderschreven door professionals is dat er helder gecommuniceerd moet worden over de criteria voor een aanvraag bij het Schadefonds. Zeker omdat sommige criteria in de loop der tijd gewijzigd zijn (bijvoorbeeld de termijn waarbinnen een aanvraag gedaan kan worden) is het zaak dat zowel professionals als slachtoffers up to date zijn. In de lessensessie wordt aangegeven dat dit vooralsnog niet het geval is. Zo is de termijn voor het doen van een aanvraag in de loop der tijd aangepast van drie naar tien jaar maar dit is niet bij elke professional die het Schadefonds kent, bekend.

Versimpeling van de aanvraag

Een punt dat zowel uit de gesprekken met slachtoffers als uit de lessensessie naar voren komt, is dat de inhoud van de informatie zoveel mogelijk versimpeld moet worden. Het Schadefonds licht toe dat de informatie op B1 niveau (eenvoudig Nederlands) is geformuleerd maar de praktijk wijst uit dat het voor de doelgroep nog steeds onvoldoende helder is. Geopperd wordt om met simpele voorbeelden te werken maar ook de vragen in het aanvraagformulier niet te moeilijk te formuleren.

Bekendheid onder professionals

Het Schadefonds moet tussen de oren zitten van de professionals in de strafrechtketen waaronder politie, Openbaar Ministerie, de advocatuur maar ook Slachtofferhulp Nederland, de centra voor seksueel geweld, Veilig Thuis en de gezondheidszorg. Zo zijn huisartsen een belangrijk portaal waar slachtoffers en potentiële slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven vaak komen. Thans is het Schadefonds blijkens de interviews met slachtoffers en blijkens de lessensessie nog niet bij alle professionals bekend. Slachtoffers zeggen in hun contact met organisaties en professionals na het misdrijf ervaren te hebben dat professionals onvoldoende kennis hebben over de criteria en de procedure bij het Schadefonds. In de lessensessie wordt onderkend dat het Schadefonds binnen de politie en het Openbaar Ministerie onvoldoende bekendheid heeft. ‘Het is bij collega’s niet bekend wat het Schadefonds inhoudt en wanneer iemand er wel of geen beroep op kan doen’, aldus een professional van de politie. Het Schadefonds werkt er reeds aan om de bekendheid zowel binnen als buiten de strafrechtketen te verbeteren. Bijvoorbeeld door het verzorgen van

voorlichtingen en het verspreiden van factsheets bij ketenpartners, het verzorgen van een workshop op de Politieacademie en het neerleggen van folders bij huisartsen. De nauwe verbinding die het Schadefonds met Slachtofferhulp Nederland heeft gemaakt, mondt erin uit dat het Schadefonds via Slachtofferhulp Nederland steeds beter wordt bereikt door slachtoffers. Vanwege het verloop binnen organisaties en ontwikkelingen in procedures en in het slachtofferbeleid is structurele communicatie noodzakelijk.

Timing en monitoring

Het punt van timing van informatievoorziening zoals eerder geschetst, wordt onderschreven door de professionals. ‘Het is belangrijk slachtoffers te informeren op het moment dat zij daar behoefte aan hebben’, stelt een professional. Dat betekent dat de keten van organisaties waar een slachtoffer na een misdrijf mee te maken kan krijgen het slachtoffer moet monitoren. In de lessensessie wordt benadrukt: ‘En niet alleen monitoren maar ook ernaar handelen’. Als een instantie in de keten ziet dat een slachtoffer na verloop van tijd nog geen beroep heeft gedaan op het Schadefonds dan moet daar door de keten actie op ondernomen worden, is de gedeelde mening. Benadrukt wordt dat de nadruk hierbij meer moet liggen op actie van de professional en minder op verwachtingen aan het slachtoffer. Geopperd wordt dat zaakscordinatoren en Slachtofferhulp Nederland daar een rol in kunnen spelen maar ook bijvoorbeeld familierechercheurs van de Nationale Politie en de advocatuur. Een digitale omgeving waarin partners informatie kunnen delen en opvragen is daarvoor een hulpmiddel.

Geautomatiseerde attendering

In de lessensessie, maar ook in enkele gesprekken met slachtoffers, komt de suggestie naar voren om het Schadefonds een plek te geven binnen het registratiesysteem van bepaalde organisaties. Zoals professionals binnen het politieregistratiesysteem actief geattendeerd worden op Slachtofferhulp Nederland zo zou dat ook voor het Schadefonds kunnen. Dit vraagt om automatiseringsaanpassingen bij organisaties.

Meeliften op ontwikkelingen

Het slachtofferbeleid is bij de diverse betrokken organisaties sterk in ontwikkeling. Zo wordt het ook bij de politie in ketenverband geïntensiveerd. Een van de aspecten daarvan is dat het slachtoffer in een aangifteproces beter geïnformeerd moet worden over zijn of haar rechten. Het wijzen op het Schadefonds kan hier volgens de professionals in de toekomst ook deel van uitmaken.

Oog voor zwevende slachtoffers

In de communicatie naar slachtoffers via professionals uit de strafrechtketen moet onderkend worden dat er een groep slachtoffers wordt gemist: de slachtoffers die geen aangifte doen.

Naar aanleiding van deze constatering wordt opgemerkt dat er niet alleen gefocust moet worden op slachtoffers die in een vervolgingsproces terecht zijn gekomen maar ook op slachtoffers wiens zaak geen vervolg krijgt. Deze zogenaamde ‘zwevende slachtoffers’ behoren immers ook tot de doelgroep; een aangifte of strafproces zijn geen vereiste voor een schadevergoeding door het Schadefonds. De gezondheidszorg waar slachtoffers wegens opgelopen letsel mogelijk mee in contact komen en lotgenotengroepen vormen hiervoor mogelijk een ingang. Ook het COC wordt hierbij als belangrijk platform genoemd.

4.4 Slotbeschouwing

Slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven zijn de concrete doelgroep van het Schadefonds. De professionals die toegang hebben tot de slachtoffers vormen een belangrijke tussenschakel c.q. intermediair en daarmee eveneens een primaire doelgroep van het Schadefonds. Slachtoffers die het Schadefonds kennen, blijken vaker contact te hebben gehad met professionals na het misdrijf dan de slachtoffers die het Schadefonds niet kennen. Alleen al deze bevinding onderstreept de noodzaak van een bemiddelende rol van professionals. Het actief uitsteken van een helpende hand door professionals is ook belangrijk gezien het profiel van de groep slachtoffers die nog niet bereikt wordt: over het algemeen wat jongere slachtoffers uit een lagere sociaaleconomische klasse die minder belezen zijn en mogelijk minder assertief of ondernemend zijn dan de slachtoffers die de weg naar het Schadefonds wel weten te vinden.

Wat betreft de timing en wijze van informatieverstrekking levert het onderzoek enkele concrete aanknopingspunten op. Het meest kansrijke moment om slachtoffers te attenderen op het Schadefonds is de eerste fase na het misdrijf. De meeste slachtoffers komen dan in contact met de politie en een deel ook met Slachtofferhulp Nederland. In geval van letsel heeft de gezondheidszorg (daarnaast) contact met het slachtoffer variërend van de huisarts, het ziekenhuis tot de GGZ. Deze organisaties en professionals vormen daarom een belangrijk eerste podium voor informatievoorziening aan slachtoffers.

Slachtoffers geven zelf ook aan het liefst kort na het geweldsincident geïnformeerd te worden over de mogelijkheden om een schadevergoeding aan te vragen bij het Schadefonds. Zij willen tasbaar en helder informatiemateriaal over het Schadefonds zodat ze er thuis over kunnen nadenken en later kunnen beslissen of ze een aanvraag willen indienen. De eerste fase is weliswaar het meest kansrijke

moment voor het informeren van slachtoffers maar niet altijd tevens het moment dat slachtoffers er voor open staan. De behoefte aan schadevergoeding bestaat vaak niet al direct na het misdrijf maar ontstaat later. Niet alleen omdat de prioriteiten van slachtoffers in de eerste fase elders liggen maar ook omdat schade zich pas later kan manifesteren. Het slachtoffer moet dan kunnen teruggrijpen op eerder verstrekte, heldere informatie over het Schadefonds. Daarnaast achten slachtoffers het wenselijk dat zij door professionals niet alleen aan de voorkant maar ook in een latere fase actief worden geattendeerd op de mogelijkheid tot schadevergoeding en bovendien begeleid worden in het aanvraagproces. De aanvraagprocedure is over het algemeen emotioneel belastend voor de slachtoffers, de vragen zijn soms te dwingend en de procedure en criteria zijn niet altijd duidelijk. Overigens is kennisverruiming over het Schadefonds, de procedure en de criteria bij professionals een noodzakelijke bijkomstigheid bij de rol van verwijzer.

De veelheid aan instanties en voorzieningen voor slachtoffers illustreert de actuele, ruime aandacht voor de belangen van slachtoffers en de erkenning van slachtofferschap. De keerzijde van het bestaan van verschillende slachtoffervoorzieningen is dat het verwarrend werkt. Een vast digitaal portaal voor slachtoffers én professionals moet de ambitie zijn.

Door professionals wordt stellig opgemerkt dat ernaar gestreefd moet worden dat er meer van de keten mag worden verwacht en er minder verwachtingen aan de slachtoffers moeten worden gesteld. De professionals uit de lessensessie juichen het toe om communicatiedeskundigen vanuit de eigen organisaties (Schadefonds Geweldsmisdrijven, Slachtofferhulp Nederland, Openbaar Ministerie, Ministerie van Veiligheid en Justitie en de Nationale Politie) mee te laten denken bij de ontwikkeling van strategieën voor een beter doelgroepbereik. We weten nu beter wie de slachtoffers zijn, de uitdaging is nu om ze te bereiken.

Geraadpleegde bronnen

Hoogeveen, C. & A. van Burik (2008). *Doelgroep Schadefonds Geweldsmisdrijven: een onderzoek naar de omvang en het profiel van de doelgroep van het Schadefonds Geweldsmisdrijven*. Woerden: Van Montfoort.

Mulder, J. (2009). *Compensatie na geweld. Wie krijgen er een vergoeding van het Schadefonds Geweldsmisdrijven en wat zijn de effecten van zo'n financiële vergoeding?* Tilburg: INTERVICT/PrismaPrint Tilburg.

Schadefonds Geweldsmisdrijven (2013). *Jaarverslag Schadefonds Geweldsmisdrijven*. Infographic en YouTube. Via www.schadefonds.nl.

Schadefonds Geweldsmisdrijven (2014). *Jaarverslag Schadefonds Geweldsmisdrijven*. Infographic en YouTube. Via www.schadefonds.nl.

Schadefonds Geweldsmisdrijven (2015). *Jaarverslag Schadefonds Geweldsmisdrijven*. Infographic en YouTube. Via www.schadefonds.nl.

Stomp, J. (2014). Forensisch onderzoek na zedenmisdrijven. *Bijblijven*, 30(2), 29-32.

Tolsma, J. (2011). Aangiftebereidheid: Welke overwegingen spelen een rol bij de beslissing om wel of niet aangifte te doen? *Proces-verbaal, aangifte en forensisch onderzoek. Cahiers Politiestudies*, 21, 11-32.

Bijlagen

Bijlage 1 – Achtergrondkenmerken GfK Panel

Tabel 1 – Aantal actieve GfK respondenten naar provincie

Provincie	N	%
Groningen	4.083	4
Friesland	4.346	4
Drenthe	3.574	3
Overijssel	6.925	6
Gelderland	11.987	11
Utrecht	8.219	8
N.Holland	16.089	15
Z.Holland	23.541	22
Zeeland	2.926	3
N.Brabant	17.406	16
Limburg	6.555	6
Flevoland	3.523	3
Onbekend	5	<0,1
Totaal	109.179	100

Bron: GfK

Tabel 2 – Aantal actieve GfK respondenten naar geslacht

Geslacht	N	%
Man	45.307	41,5
Vrouw	63.872	58,5
Totaal	109.179	100

Bron: GfK

Tabel 3 – Aantal actieve GfK respondenten naar leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	N	%
<13 jaar	10	<0,1
13-17 jaar	2.717	3
18-29 jaar	15.643	14
30-39 jaar	15.377	14
40-49 jaar	19.646	18
50-64 jaar	34.090	31
65+ jaar	21.696	20
Totaal	109.179	100

Bron: GfK

Bijlage 2 – Vragenlijst landelijke survey

Bureau Beke

Onderzoek geweldslachtoffers GfK Panel

Length of interview: 4 minutes

Start fieldwork: week 23

End fieldwork: week 25

Uitleg bij de codes om type vraag aan te geven:

- S = Single vraag – slechts één antwoord mogelijk
- M = Multiple vraag – meerdere antwoorden mogelijk
- Q = Numerieke vraag – er moet een getal ingevuld worden
- O = Open vraag – vrij invulveld waarin tekst wordt getypt
- R = Randomisatie - Antwoorden worden in een willekeurige volgorde voorgelegd
- F = Vaste positie – Dit antwoord wordt altijd op dezelfde positie getoond

I. VARIABLES

Doelgroep: slachtoffers van een gewelds- of zedenmisdrijf in de afgelopen drie jaren

Basiskenmerken:

- Geslacht
- Leeftijd
- Etniciteit
- Opleiding
- Inkomen
- (Woon)provincie/regio

Gedragskenmerken:

- Internetgedrag (uren en activiteiten)
- Leesgedrag (bladen en kranten)
- TV-gedrag (uren en zenders)
- Radiogedrag (uren en zenders)

II. QUOTA CHECK BASED ON SAMPLE VARIABLES

None

III. INTRODUCTION FIRST SCREEN

In april heeft u tijdens de screening aangegeven dat u in de afgelopen 3 jaar slachtoffer bent geweest van een gewelds- en/of zedenmisdrijf. Zoals we toen ook hebben aangegeven, beseffen we heel goed dat dit een gevoelig onderwerp is. Toch willen we u vragen om deel te nemen aan dit onderzoek. Er zijn geen goede of foute antwoorden.

Bedankt dat u wilt meewerken aan deze vragenlijst. Het beantwoorden van de vragen duurt, afhankelijk van uw antwoorden, ongeveer 4 minuten.

III. INTRODUCTION SECOND SCREEN

Gewelds- en zedenmisdrijven hebben grote en soms langdurige impact op slachtoffers. Een misdrijf kan letsel tot gevolg hebben. Dit kan lichamelijk letsel zijn maar ook kunnen de gevolgen zich voordoen op psychisch vlak. Soms zijn de gevolgen van het misdrijf zo ernstig dat slachtoffers (tijdelijk) niet meer goed kunnen functioneren en er behandeling nodig is door bijvoorbeeld een arts of een psycholoog.

De overheid wil zoveel mogelijk tegemoetkomen aan de behoeften van slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven in de vorm van hulpverlening en vergoeding van de geleden schade. Hiervoor is het belangrijk om te weten hoe slachtoffers het beste bereikt kunnen worden door relevante organisaties. Om deze reden willen we u graag de hierna volgende vragen voorleggen.

V. MAIN QUESTIONNAIRE

A ALGEMEEN

Base: all respondents

A01 [M]

Van welk type gewelds- of zedenmisdrijf bent u in de afgelopen drie jaar slachtoffer geworden?

Indien u vaker slachtoffer was, geef dan het meest recente gewelds- of zedenmisdrijf aan.

U kunt meerdere antwoorden geven als het meest recente gewelds- of zedenmisdrijf uit meerdere type misdrijven bestond.

1. Lichamelijke mishandeling (bv. slaan, schoppen, steken al dan niet met een voorwerp of wapen)
2. Huiselijk geweld (geweld door iemand uit de huiselijke- of familiekring)
3. Diefstal met geweld of een wapen
4. Bedreiging of afpersing met geweld of een wapen
5. Poging tot doodslag of moord
6. Zedenmisdrijf (verkrachting, aanranding, misbruik)
7. Mensenhandel (gedwongen prostitutie, slachtoffer loverboy, arbeids-uitbuiting)
8. Belaging of stalking (met opzet, stelselmatig, hinderlijk lastigvallen)
9. Anders, namelijk: [O]
99. Wil ik niet zeggen [S]
98. Ik ben in de afgelopen 3 jaar geen slachtoffer geweest van een gewelds- of zedenmisdrijf

<IF A01=98: SCREENOUT>

Base: all respondents

[Instruction]

De hiernavolgende vragen hebben betrekking op het laatste gewelds- of zedenmisdrijf als u vaker slachtoffer bent geweest.

Base: all respondents

A02 [S] [R]

In welke provincie bent u slachtoffer geworden van het (laatste) gewelds- of zeden-misdrijf? Indien dit niet in Nederland was, kunt u 'Buitenland' aanvinken.

1. Groningen
2. Friesland
3. Drenthe
4. Overijssel
5. Flevoland
6. Gelderland
7. Utrecht
8. Noord-Holland
9. Zuid-Holland
10. Zeeland
11. Noord-Brabant
12. Limburg
13. Buitenland [F]

Base: all respondents

A03 [S]

Heeft u aangifte van het misdrijf gedaan en is er een rechtszaak gekomen?

Grid, answers in rows (random)

1. Aangifte gedaan
2. Tot een rechtzaak gekomen

Columns

1. Ja
2. Nee

Base: all respondents

A04 [M]

Met welke organisaties of professionals heeft u contact gehad naar aanleiding van het misdrijf? U mag meerdere antwoorden geven.

1. Politie
2. Advocaat
3. Openbaar Ministerie/justitie
4. Schadefonds Geweldsmisdrijven
5. Slachtofferloket
6. Slachtofferhulp Nederland
7. Centrum voor Seksueel Geweld
8. Huisarts
9. GGZ (psycholoog, maatschappelijk werk, etc.)
10. Ziekenhuis
11. Verzekering/rechtsbijstandverzekering
12. Anderen, namelijk: [O]
99. Geen enkele organisatie of professional [S]

Base: all respondents

A05 [S]

Heeft u psychisch of lichamelijk letsel gehad door het misdrijf?

Onder lichamelijk letsel vallen verwondingen of andere medische gevolgen van het misdrijf.

Onder psychisch letsel vallen emotionele problemen die vanwege het slachtoffer-schap worden ervaren.

Grid, answers in rows (random)

1. Lichamelijk letsel
2. Psychisch letsel

Columns

1. Ja
2. Nee

Base: if A05_1=1 and/or A05_2 = 1

A06 [O]

Graag zouden we u willen vragen om het <IF A05_1=1: lichamenlijk><IF A05_1=1 AND A05_2=1: en><IF A05_2=1: psychisch> letsel te omschrijven.

<IF A05_1=1:Omschrijving lichamenlijk letsel:>

<IF A05_1=1: [O]>

<IF A05_2=1:Omschrijving psychisch letsel:>

<IF A05_2=1: [O]>

SCRIPTER: do not make it obligatory to fill in the open text field or fields

Base: if A05_1=1 and/or A05_2 = 1

A07 [S]

Bent u behandeld voor het <IF A05_1=1: lichamenlijk><IF A05_1=1 AND A05_2=1: en><IF A05_2=1: psychisch> letsel dat u door het misdrijf had?

Denk aan behandeling door de (huis)arts, behandeling in een ziekenhuis maar ook aan behandeling door een (psycho)therapeut of psychiater.

Grid, answers in rows (random)

1. Behandeld voor lichamenlijk letsel [*SCRIPTER: show if A05_1=1*]
2. Behandeld voor psychisch letsel [*SCRIPTER: show if A05_2=1*]

Columns

1. Ja
2. Nee

Base: all respondents

A08 [M]

Heeft u een aanvraag voor schadevergoeding ingediend?

U mag meerdere antwoorden geven.

1. Nee [S]
2. Ja, via de rechtszaak om te verhalen op de dader
3. Ja, bij een verzekeringsmaatschappij
4. Ja, bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven
5. Ja, elders, namelijk: [O]

Base: all respondents

A09 [M]

Heeft u een (gedeeltelijke) vergoeding ontvangen voor de geleden schade?

U kunt meerdere antwoorden geven als u een (gedeeltelijke) vergoeding ontvangen heeft.

1. Nee, niet ontvangen [S]
2. Nee (nog) niet ontvangen, de procedures lopen nog [S]

SCRIPTER: BLANK LINE

3. Ja, door de dader
4. Ja, door een verzekeringsmaatschappij
5. Ja, door het Schadefonds Geweldsmisdrijven
6. Ja, via een andere weg, namelijk: [O]

B SCHADEFONDS GEWELDSMISDRIJVEN

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is een overheidsinstelling die een financiële tegemoetkoming geeft aan mensen die slachtoffer zijn geworden van een gewelds- of zedenmisdrijf met ernstig psychisch of lichamelijk letsel tot gevolg. Met de tegemoetkoming in de schade erkent het Schadefonds Geweldsmisdrijven het onrecht dat slachtoffers is aangedaan. Slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven die ernstig psychisch en/of lichamelijk letsel hebben ten gevolge van het misdrijf kunnen in aanmerking komen voor een schadevergoeding door een aanvraag in te dienen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Base: all respondents

B01[S]

Was u eerder al bekend met het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

1. Nee
2. Ja

Base: if B01 = 2

B02 [M] [R]

Hoe kent u het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

U mag meerdere antwoorden geven.

1. Via eerder slachtofferschap van een ander misdrijf
2. Via mijn sociale netwerk (vrienden, familie)
3. Via gericht zoeken op het internet
4. Via andere websites op het internet
5. Via de politie
6. Via het Openbaar Ministerie/justitie
7. Via het Slachtofferloket
8. Via Slachtofferhulp Nederland
9. Via het Centrum voor Seksueel Geweld
10. Via de gezondheidszorg (huisarts, ziekenhuis, psycholoog, GGZ, etc.)
11. Via de verzekering/rechtsbijstandverzekering
12. Via de advocaat
13. Via een andere wijze, namelijk: [O] [F]

Base: all respondents

B03 [S]

Indien u (bij het laatste gewelds- of zedenmisdrijf) géén financiële vergoeding van het Schadefonds Geweldsmisdrijven heeft ontvangen, wat is daarvan de reden?

1. Niet van toepassing (ik heb wel een vergoeding van het Schadefonds ontvangen)
2. (Nog) niet van toepassing (de aanvraag bij het Schadefonds loopt nog)
3. Ik heb geen aanvraag bij het Schadefonds ingediend want ik kende het niet

SCRIPTER: Remove blank line here (keep blank line between 2 and 3)

4. Ik heb geen aanvraag bij het Schadefonds ingediend want ik had geen psychisch of lichamelijk letsel
5. Ik heb wel van het Schadefonds gehoord maar begreep niet hoe ik een aanvraag kon indienen
6. Ik heb wel een aanvraag bij het Schadefonds gedaan maar deze werd afgewezen
7. Anders, namelijk: [O]

Base: all respondents

B04 [M] [R]

Via welke weg kan het Schadefonds Geweldsmisdrijven slachtoffers het beste bereiken volgens u?

U mag meerdere antwoorden geven.

1. Een campagne via kranten, tv en/of radio
2. Informatieverstrekking via internet
3. Informatieverstrekking via sociale media (Twitter, Facebook, etc.)
4. Informatieverstrekking door de politie en/of het Openbaar Ministerie
5. Informatieverstrekking via de hulpverlening (huisarts, ziekenhuis, GGZ, etc.)
6. Informatieverstrekking via Slachtofferhulp Nederland
7. Op een andere manier, namelijk: _____ [O] [F]

C TELEFONISCH GESPREK

Bureau Beke verricht wetenschappelijk onderzoek naar criminaliteit en veiligheid. Deze vragenlijst maakt onderdeel uit van een onderzoek in opdracht van het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Base: all respondents

C01[M]

Met een aantal mensen wil onze opdrachtgever Bureau Beke kort verder praten over wat de beste manier is om slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven te bereiken. Op die manier kunnen ze de antwoorden op de vragenlijst verdiepen. In het gesprek gaan ze niet in detail in op wat u heeft meegemaakt. De vragen die ze u willen stellen, gaan met name over wat volgens u de beste manier zou zijn om slachtoffers te informeren over de mogelijkheid tot het krijgen van een financiële schadevergoeding. Indien u ervaring heeft met het Schadefonds Geweldsmisdrijven zullen ze ook daar naar vragen. Vanzelfsprekend bent u altijd vrij om te antwoorden. Het gesprek zal ongeveer 10 minuten duren en is vertrouwelijk. Het gesprek zal afhankelijk van wanneer u tijd heeft, gevoerd worden in de periode juni tot en met augustus.

Indien u bereid bent tot een telefonisch gesprek wilt u hierna dan uw e-mailadres en/of telefoonnummer invullen? Indien u geselecteerd wordt zal Bureau Beke via e-mail of telefoon contact met u opnemen voor het maken van een nadere afspraak.

Let op: indien u uw gegevens hieronder noteert zullen deze aan onze opdrachtgever, Bureau Beke, verstrekt worden. Onze opdrachtgever zal dan eventueel contact met u opnemen. Uw gegevens zullen door Bureau Beke alleen voor het afnemen van dit telefonische interview gebruikt worden, daarna zullen uw gegevens

verwijderd worden. Het interview is op vrijwillige basis. Er zullen vanuit GfK geen punten voor worden toegekend.

1. *E-mailadres: [O][SCRIPTER; Please only allow e-mail addresses here]*
2. *Telefoonnummer (10 cijfers zonder spatie of tekens): [O][SCRIPTER; please only allow the 10 numbers of a phone number]*

[S] 99. Ik wens niet deel te nemen aan een vrijwillig verdiepend telefonisch interview

Base: if C01= 2

C02

Wanneer bent u het best telefonisch bereikbaar? [M]

Meerdere dagdelen aanvinken is mogelijk.

1. Ochtend (9:00-12:00)
 2. Middag (12:00 - 17:00)
 3. Avond (18:00 - 21:00)
99. Geen specifieke voorkeur voor een dagdeel [S]

D TOT SLOT

Base: all respondents

Namens het Schadefonds Geweldsmisdrijven willen we u heel hartelijk bedanken voor uw medewerking. Uw antwoorden zijn van belang om slachtoffers van gewelds- en zedenmisdrijven in de toekomst beter te kunnen bereiken. Op die manier hopen we dat meer slachtoffers een beroep zullen doen op het recht op schadevergoeding voor de gevolgen die zij hebben ondervonden van een misdrijf.

Voor meer informatie over het Schadefonds Geweldsmisdrijven kunt u terecht op de website www.schadefonds.nl of bellen met 070 414 20 00.

Mocht u naar aanleiding van deze vragenlijst behoefte hebben aan hulp of ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland dan kunt u terecht op de website www.slachtofferhulp.nl of bellen met 0900 0101.

Klik op volgende om het onderzoek te voltooien.

END OF QUESTIONNAIRE

Bijlage 3 – Script interviews slachtoffers

Introductie

Ik ben een onderzoeker van Bureau Beke, een wetenschappelijk onderzoeksbureau op het gebied van criminaliteit en veiligheid.

U maakt deel uit van het burgerpanel van onderzoeksbureau GfK.

Vorige maand (juni 2016) heeft u een online vragenlijst ingevuld, omdat u de afgelopen drie jaar een of meerdere keren slachtoffer bent geweest van een gewelds- en/of zedenmisdrijf.

U heeft aangegeven dat u bereid bent tot een kort, telefonisch gesprek (5-10 minuten) over het onderwerp. Vandaar dat ik u hier nu over bel. Ik wil u nog een aantal aanvullende vragen stellen.

Het gaat ons voornamelijk om de gebeurtenissen ná het misdrijf, specifiek om de mogelijkheid tot een financiële tegemoetkoming. Het is niet nodig om nader in te gaan op wat u daadwerkelijk is overkomen.

Het doel van het gesprek is dat we inzicht krijgen in hoe slachtoffers beter geïnformeerd kunnen worden over de mogelijkheden die er zijn voor schadevergoeding. Met dit gesprek helpt u andere slachtoffers.

Ik besef dat het een gevoelig onderwerp is. U bent altijd vrij om wel of geen antwoord te geven.

Het gesprek is vertrouwelijk en we zullen uw naam niet rapporteren.

Achtergrond

- Kunt u eerst kort iets vertellen over uw achtergrond? (leeftijd, bezigheden in het dagelijks leven)

Traject na het misdrijf

Voor ons is van belang te weten welke stappen u heeft gezet na het misdrijf.

We willen u enkele vragen stellen over contacten met organisaties die u heeft gehad en een eventueel schadevergoedingstraject.

Contact met organisaties

Naar aanleiding van het misdrijf kunt u in contact zijn gekomen met allerlei organisaties of professionals (politie, slachtofferhulp, psycholoog, ziekenhuis, advocaat, justitie,...).

U heeft aangegeven dat u contact heeft gehad met <<...organisaties....>>

- Is dit juist en zijn er nog andere organisaties of professionals waarmee u in contact bent gekomen?
- Hoe bent u bij deze organisatie(s) terechtgekomen?

Schadevergoeding

U heeft aangegeven dat u <<...wel/geen...>> verzoek tot een financiële schadevergoeding heeft ingediend naar aanleiding van het misdrijf.

WEL

- Waarvoor heeft u een schadevergoeding aangevraagd?
- Waar heeft u dit gedaan?
- Hoe bent u bij die organisatie(s) terechtgekomen (wie heeft u erop gewezen)?
- Heeft u een vergoeding gekregen?

GEEN

- Waarom heeft u geen schadevergoeding aangevraagd?
- Heeft iemand u wel gewezen op de mogelijkheid tot een financiële schadevergoeding?

Schadefonds geweldsmisdrijven

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is een overheidsinstelling die een financiële tegemoetkoming geeft aan mensen die slachtoffer zijn geworden van een gewelds- of zedenmisdrijf met ernstig psychisch of lichamelijk letsel tot gevolg. Een schadevergoeding kan aangevraagd worden bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

U heeft aangegeven dat u <<...wel/niet...>> eerder bekend was met het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

WEL

- Hoe kent u het Schadefonds?
- Hoe en via welke weg zou het Schadefonds zich (beter) kenbaar kunnen maken als het gaat om financiële vergoedingen voor slachtoffers van gewelds- of zedenmisdrijven?
- Welke strategieën zouden werken (en welke niet)? Reclamespotjes, internet, Facebook...

NIET

- Hoe en via welke weg zouden slachtoffers volgens u het beste geïnformeerd kunnen worden over de mogelijkheden van een financiële tegemoetkoming (bijvoorbeeld door het Schadefonds of een andere organisatie waar u na het misdrijf contact mee hebt gehad)?
- Welke strategieën zouden werken (en welke niet)? Reclamespotjes, kranten, bladen, internet, Facebook...

Slotvraag

Wilt u verder nog iets kwijt over hoe het een en ander is verlopen na het misdrijf? (denk aan procedures, zaken waar u tegenaan liep, zaken die positief zijn verlopen, ...)

Afsluiting

Mocht u naar aanleiding van dit gesprek in contact willen komen met het Schadefonds Geweldsmisdrijven of mocht u behoefte hebben aan Slachtofferhulp, dan hebben wij de gegevens van die organisaties voor u.

Informatie over Schadefonds

- www.schadefonds.nl
- info@schadefonds.nl
- Telefoonnummer: 070 - 414 20 00
- Bezoekadres: Kneuterdijk 1, 2514 EM Den Haag
- Postadres: Postbus 71, 2501 CB Den Haag

Informatie over slachtofferhulp

- www.slachtofferhulp.nl
- Telefoonnummer: 0900-0101 (maandag tot en met vrijdag 9-17u)

HARTELIJK DANK VOOR UW TIJD EN MEDEWERKING!

Bijlage 4 – Deelnemers lessensessie

Sjaak Essers	Ministerie van V&J (pensionado)
Marleen van Fessem	Openbaar Ministerie
Gerdjan Hoekendijk	Ministerie van V&J
Corinne Kalter	Schadefonds Geweldsmisdrijven
Erik Lanting	Openbaar Ministerie
Tanja van Mazijk	Hogeschool Utrecht
Aafke Pleket	Schadefonds Geweldsmisdrijven
Miriam Sessink	Slachtofferhulp Nederland
Marion Uitslag	Hogeschool Utrecht
Walter Weynschenk	Nationale Politie

Bijlage 5 – Tabellen en figuren bij hoofdstuk 3

Tabel 1 – Achtergrondkenmerken slachtoffers¹

	N	%
<i>Geslacht</i>	847	100
Man	350	41
Vrouw	497	59
<i>Leeftijd</i>	847	100
<i>Etniciteit²</i>	845	100
Autochtoon	738	87
Allochtoon	107	13
<i>Opleiding</i>	847	100
Laag	173	20
Midden	453	54
Hoog	221	26
<i>Inkomen³</i>	706	100
Laag	330	47
Midden	118	17
Hoog	258	37

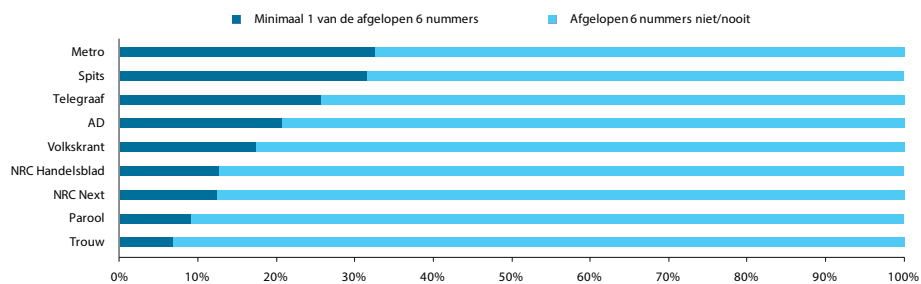
Bron: Landelijke survey GfK

Figuur 1 – Tijdsbesteding op internet (N=784)

Bron: Landelijke survey GfK

Figuur 2 – Frequentie m.b.t. het lezen van kranten (N=541)

Bron: Landelijke survey GfK

Tabel 2 – Top 10 van zendervoorkeur bij televisiekijken (1e en 2e voorkeur bij elkaar opgeteld, N=784)

Televisiezender	Aantal personen dat de zender als 1e of 2e voorkeur heeft aangegeven
NPO 1	314 (40%)
RTL 4	296 (38%)
NPO 2	131 (17%)
SBS 6	111 (14%)
NPO 3	103 (13%)
Net 5	52 (7%)
RTL 5	51 (7%)
RTL 7	46 (6%)
Veronica	41 (5%)
National Geographic Channel	39 (5%)

Bron: Landelijke survey GfK

Tabel 3 – Top 10 van zendervoorkeur bij radio luisteren (N=784)

Radiozender	Aantal personen dat de zender als voorkeur heeft aangegeven
Radio 538	86 (11%)
Sky Radio	75 (10%)
Q-Music	72 (9%)
NPO Radio 1	62 (8%)
NPO Radio 2	62 (8%)
NPO 3FM	53 (7%)
Radio 10	38 (5%)
Regionale zender	32 (4%)
100% NL	31 (4%)
Radio Veronica	25 (3%)

Bron: Landelijke survey GfK

Eindnoten

1. Door afronding van percentages kunnen totalen afwijken van 100 procent.
2. Bij twee personen is onbekend wat voor etniciteit zij hebben.
3. Bij 141 respondenten is onbekend wat voor inkomen zij hebben, omdat zij dit niet weten of niet willen zeggen. De percentages hebben derhalve betrekking op 706 respondenten.

Bijlage 6 – Landelijke spreiding

Tabel 1 – Landelijke spreiding van gewelds- en zedenmisdrijven

Soort misdrijf	Perioden	2015*	
	Onderwerpen	Geregistreerde misdrijven	
		Totaal geregistreerde misdrijven	Geregistreerde misdrijven per 1000 inw.
	Regio's	aantal	per 1 000 inwoners
3 Gewelds- en seksuele misdrijven	Nederland	90 880	5,4
	Groningen (PV)	3 585	6,1
	Friesland (PV)	2 905	4,5
	Drenthe (PV)	2 400	4,9
	Overijssel (PV)	4 835	4,2
	Flevoland (PV)	2 165	5,4
	Gelderland (PV)	9 380	4,6
	Utrecht (PV)	5 085	4,0
	Noord-Holland (PV)	17 620	6,4
	Zuid-Holland (PV)	21 245	5,9
	Zeeland (PV)	1 910	5,0
	Noord-Brabant (PV)	13 480	5,4
	Limburg (PV)	5 885	5,3
	Niet in te delen (PV)	385	0,0

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen 20-9-2016

Verschenen in de Bekereeks

2008

Ambtscriminaliteit aangegeven?

Een onderzoek naar het opvolgen van en kennis over de wettelijke verplichting tot aangifte van artikel 162 Sv misdrijven

Verborgen problemen

Een onderzoek naar (de aanpak van) criminaliteit onder Antillianen in Nederland

Bont en Blauw

Een onderzoek naar de strafrechtelijke behandeling van geweldszaken tegen politieambtenaren en de bejegening van slachtoffers daarvan door de politie en het openbaar ministerie

Uitstel van behandeling?

Een verkennend onderzoek naar TBS-gestelden met en zonder een combinatievonnis en de mogelijke effecten van detentie

2009

Huwelijksdwang: Een verbintenis voor het leven?

Een verkenning van de aard en aanpak van gedwongen huwelijken in Nederland

Inpakken niet nodig

Een profiel van straatrovers en straatrovers in Almere

Back on Track?

Een evaluatieonderzoek naar de onthemende projecten van de Bijzondere Jeugdbijstand in Vlaanderen

CoVa volgens plan?

Een vooronderzoek naar de mogelijkheden en reikwijdte van een effectonderzoek van de cognitieve vaardigheidstraining

Achter de schermen

Een verkennend onderzoek naar downloaders van kinderporno

2010

Tot de dood ons scheidt

Een onderzoek naar de omvang en kenmerken van moord en doodslag in huiselijke kring

Kwetsbaar beroep

Een onderzoek naar de prostitutiebranche in Amsterdam

Cameratoezicht in beweging

Ervaringen met nieuwe vormen van cameratoezicht bij de Nederlandse politie

2011

Los van drank

Procesequadatie Haltafdoening Alcohol

Lastige verhalen

Een exploratief onderzoek naar valse aangiften van zedenmisdrijven door meisjes van 12-18 jaar

Wapenfeiten

Een onderzoek naar overvallen en overvallers in Nijmegen

Snelle jongens

Een onderzoek naar drugsrunners en daaraan gerelateerde problematiek in Limburg-Zuid

2012

De schade hersteld?

Een onderzoek naar herstellbemiddeling bij jeugdige delinquenten in Vlaanderen

Onder Controle?

Een procesevaluatie van de gedragsinterventie 'Korte Leefstijltraining voor verslaafde justitiabelen'

Planmatig en flexibel

Procesequadatie gedragsinterventie CoVa+

Oosterse Teelt

Vietnamezen in de henneteelt

Dierenwelzijn in het vizier

De aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied in Nederland

2013

Over leven na de moord

De gevolgen van moord en doodslag voor de nabestaanden van de slachtoffers en de ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland

Met scherp schieten

Een onderzoek naar een aantal veiligheidsrisico's met betrekking tot de schietsport in Nederland

Georganiseerde voertuigcriminaliteit in Nederland

Een beeld van de omvang, kenmerken, werkwijzen en aanpak anno 2013

Het warme bad en de koude douche

Een onderzoek naar misstanden in nieuwe religieuze bewegingen en de toereikendheid van het instrumentarium voor recht en zorg

2014

Portretten van notoire ordeverstoorders

Kenmerken en achtergronden van notoire ordeverstoorders binnen het voetbal

Gelegenheidsordeverstoorders?

Analyse van rondom grootschalige rellen aangehouden verdachten

Ondergaan of ondernemen

Ontwikkelingen in de aard en aanpak van afpersing van het bedrijfsleven

Raak geschoten?

Een onderzoek naar de werking van maatregelen tegen geweld en overlast rondom het betaald voetbal

Doordringen of doordrinken

Effectevaluatie Halt-straft Alcohol

Prostitutie in Nederlandse gemeenten

Een onderzoek naar aard en omvang, beleid, toezicht en handhaving in 2014

2015

Aangifte onder nummer

Implementatie, toepassing en eerste resultaten van de nieuwe regeling 'Aangifte onder nummer'

Papier en werkelijkheid

Een hypothesevormend onderzoek naar de invloed van registratie-effecten op de omvang van de geregistreerde jeugdcriminaliteit

Grensoverschrijdend slachtofferschap

Een inventarisatie van aard, omvang en aandachtspunten in verband met de effectuering van slachtofferrechten

2016

Dieren Verboden

De toepassing van het houdverbod als bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijke straf

Kijk op jeugdcriminaliteit

Handvatten voor het opstellen van een periodieke trendrapportage jeugd- en jongerencriminaliteit en een overzicht van veelbelovende aanpakken

Stijging meldingen verwarde personen in de regio Rotterdam

Een onderzoek naar mogelijke verklaringen en wenselijke oplossingen

Missen we iets?

Een gebiedsanalyse in Rotterdam naar de omvang en aanpak van de jeugdcriminaliteit en eventuele 'witte vlekken' in dat beeld

De draad weer oppakken

Een follow-up onderzoek onder nabestaanden van slachtoffers van levensdelicten

Hoe lopen de hazen?

De stand van zaken in de aanpak van dierenmishandeling en dierenverwaarlozing

Focus op heling

Een onderzoek naar het functioneren van de helingmarkt, het beleid tegen en de gevolgen van heling

Van cijfers naar interpretatie

Een duiding van de kwantitatieve ontwikkelingen van de jeugdcriminaliteit

Jaarlijks worden meer dan 100.000 gewelds- en zedenmisdrijven geregistreerd. Hieronder vallen misdrijven als moord, mishandeling, straatroof, bedreiging en verkrachting. Dergelijke misdrijven kunnen een grote en langdurige impact hebben op slachtoffers. Zij kunnen ten gevolge van het misdrijf ernstig psychisch en/of fysiek letsel ondervinden. In 1976 is het Schadefonds Geweldsmisdrijven opgericht om slachtoffers van ernstige geweldsmisdrijven de mogelijkheid te bieden tot een financiële tegemoetkoming voor het letsel dat zij hebben opgelopen. Door een financiële tegemoetkoming blijken slachtoffers zich erkend te voelen in hun slachtofferschap en ervaren zij gerechtigheid en emotionele steun. Bovendien draagt deze tegemoetkoming bij aan verlichting van de pijn en de verwerking van het misdrijf. Met die wetenschap is het zaak dat alle slachtoffers die recht hebben op een financiële schadevergoeding van het Schadefonds de kans krijgen daarvan gebruik te maken. Nog niet alle slachtoffers worden echter door het Schadefonds bereikt.

In *Wie is het slachtoffer?* wordt geschetst welke doelgroep door het Schadefonds wordt bereikt maar ook welke slachtoffers de weg naar het Schadefonds nog niet weten te vinden. Daarnaast worden handreikingen gegeven voor de wijze waarop het Schadefonds de doelgroep in de toekomst beter kan bereiken.

ISBN 978-94-92255-18-1

9 789492 255181 >

www.beke.nl